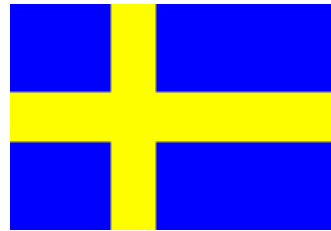

ΕΚΘΕΣΗ 2013
ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΣΤΟΚΧΟΛΜΗΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ – ΣΟΥΗΔΙΑΣ

Συντάκτης
Σταύρος Σταυράκος
Γραμματέας ΟΕΥ Α΄

Στοκχόλμη, Ιούνιος 2014

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Σελίδα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α	
ΣΟΥΗΔΙΑ - ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	4
1. Στοιχεία Γεωγραφίας	4
2. Πληθυσμός	4
3. Πολιτικό Σύστημα (Πολίτευμα- Πολιτικά κόμματα)	4
4. Νομοθετική Εξουσία	4
5. Εξωτερικές Σχέσεις	5
5.1 Σουηδία - Ευρωπαϊκή Ένωση	5
5.2 Συμμετοχή Σουηδίας σε Διεθνείς Οργανισμούς	5
5.3 Διεθνείς Συμφωνίες	5
5.4 Διμερείς Συμφωνίες	5
5.5 Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	5
5.5.1 Τύπος	5
5.5.2 Ραδιοτηλεόραση	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β	
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	7
1. Γενικά Στοιχεία	7
2. Βασικά Οικονομικά Μεγέθη	7
3. Εξέλιξη και Ανάλυση Βασικών Οικονομικών Μεγεθών	8
3.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ)	8
3.2 Γεωργία/Αγροτική Παραγωγή	8
3.3 Βιομηχανία/Βιομηχανική Παραγωγή	8
3.4 Υπηρεσίες	9
3.5 Πληθωρισμός	10
3.6 Αγορά Εργασίας	10
3.7 Εξωτερικό Εμπόριο	10
4. Κρατικός Προϋπολογισμός	14
5. Οικονομικό-Επιχειρηματικό Περιβάλλον	14
6. Τραπεζικός Τομέας	15
7. Υποδομές-Μεταφορές	15
8. Κανονισμοί σχετικά με τη λειτουργία των επιχειρήσεων	16
8.1 Ίδρυση εταιρείας στη Σουηδία – Franchising & direct marketing	16
8.2 Εμπορικοί φορείς	16
9. Συναλλαγματικές Ισοτιμίες	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ	
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	18
1. Τελευταίες εξελίξεις και προβλέψεις για τη σουηδική οικονομία	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ	
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ- ΣΟΥΗΔΙΑΣ	20
1. Διμερές Εμπόριο	20
1.2 Εντοπισμός ελληνικών προϊόντων με προοπτικές αύξησης εξαγωγών	23
2. Επενδύσεις	23
2.1 Προτάσεις προσέλκυσης επενδύσεων	24
3. Χρηματιστήρια	24

4. Τουρισμός	24
4.1 Προτάσεις ενίσχυσης τουριστικών ροών προς τη χώρα μας	25
5. Τομείς Συνεργασίας	26
6. Έργα-Προκηρύξεις	26
7. Δράσεις Οικονομικής Διπλωματίας	26
8. Προτάσεις αναλήψεως εξειδικευμένων δράσεων προς ενίσχυση της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας στη σουηδική αγορά	27
9. Διεθνείς Εκθέσεις	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ1 ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ	29
1. Υποδοχή της τοπικής αγοράς και αντιμετώπιση των ελληνικών προϊόντων από το καταναλωτικό κοινό της χώρας διαπίστευση	29
2. Η Ελλάδα ως τουριστικός προορισμός	29
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	30
1. Γενικά για την αγορά της Σουηδίας	30
2. Κέντρα και δίκτυα διανομής	31
3. Δομή της λιανικής αγοράς της Σουηδίας	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	35

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΣΟΥΗΔΙΑ - ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Στοιχεία Γεωγραφίας

Με έκταση 450.295 τετρ. χλμ. (όσο περίπου 3,5 φορές η Ελλάδα), η Σουηδία είναι η τέταρτη σε μέγεθος χώρα της Ευρώπης. Η Σουηδία βρίσκεται στη Σκανδιναβική χερσόνησο, στη βόρεια Ευρώπη και συνορεύει δυτικά με τη Νορβηγία, βορειοανατολικά με τη Φιλανδία και νότια με τη Δανία με την οποία ενώνεται με τη γέφυρα Ερεσουντ (Öresund).

Η Σουηδία έχει ηπιότερο κλίμα από άλλες περιοχές του ίδιου γεωγραφικού πλάτους, αλλά λόγω του μεγάλου της μήκους (1.900 χλμ.) το κλίμα της ποικίλλει σημαντικά. Η Βόρεια Σουηδία έχει μεγάλους και κρύους χειμώνες και φωτεινά καλοκαίρια με μέτριες θερμοκρασίες (τον Ιούνιο και Ιούλιο, η ημέρα διαρκεί σχεδόν 24 ώρες). Τουλάχιστον το ήμισυ της έκτασης της χώρας καλύπτεται από δάση, ενώ το καλλιεργήσιμο έδαφος είναι λιγότερο από 10%.

2. Πληθυσμός

Η Σουηδία έχει πληθυσμό 9,65 εκατομμύρια κατοίκους, εκ των οποίων το 85% ζουν στο νότιο ήμισυ της έκτασης της χώρας. Οι πιο πυκνοκατοικημένες αστικές περιοχές είναι της πρωτεύουσας Στοκχόλμης (1,9 εκατ. κάτοικοι μαζί με τα προάστεια), του Γκέτεμποργκ (800.000 κάτ.), του Μάλμε (350.000 κάτ.) και της Ουψάλας (200.000 κάτ.).

3. Πολιτικό Σύστημα (Πολίτευμα- Πολιτικά κόμματα)

Το πολίτευμα της Σουηδίας είναι συνταγματική μοναρχία, αλλά ο ρόλος του βασιλιά (Κάρολος-Γουσταύος ο 16^{ος} από το 1973) είναι συμβολικός. Ο Ράινφελντ έγινε ο πρώτος κεντροδεξιός πρωθυπουργός στη χώρα του που επανεξελέγη για δεύτερη συνεχή φορά. Η αντιπολίτευση (Σοσιαλδημοκράτες, Πράσινοι και Αριστερό Κόμμα) συγκέντρωσε ποσοστό 43,7% και 157 έδρες, ενώ για πρώτη φορά εισήλθε στη Βουλή το ακροδεξιό κόμμα των Σουηδών Δημοκρατών, το οποίο εξασφάλισε 20 έδρες (5,7%).

Τα σημαντικότερα πολιτικά κόμματα στη Σουηδία είναι το Σοσιαλδημοκρατικό κόμμα, το κόμμα Μετριοπαθών, το κόμμα Πρασίνων, το Φιλελεύθερο Λαϊκό κόμμα, το κόμμα Κέντρου κ.α.

4. Νομοθετική Εξουσία

Οι εκλογές γίνονται με άμεση καθολική ψηφοφορία, το δε Κοινοβούλιο (Riksdag) αποτελείται από 349 μέλη που εκλέγονται με απλή αναλογική για τέσσερα έτη.

Οι πιο πρόσφατες βουλευτικές εκλογές διεξήχθησαν στις 19 Σεπτεμβρίου 2010. Ο κεντροδεξιός κομματικός συνασπισμός τεσσάρων κομμάτων υπό τον πρωθυπουργό Φρέντρικ Ράινφελντ κέρδισε τις εκλογές χωρίς απόλυτη πλειοψηφία, με ποσοστό 49,2% των ψήφων, που αντιστοιχεί σε 172 έδρες επί συνόλου 349 του Κοινοβουλίου.

5. Εξωτερικές Σχέσεις

5.1 Σουηδία - Ευρωπαϊκή Ένωση

Το τέλος του ψυχρού πολέμου και του πολιτικού χωρισμού της Ευρώπης άλλαξε την εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της Σουηδίας και δημιούργησε ευκαιρίες για συμμετοχή της στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και τη διαμόρφωση της νέας ευρωπαϊκής δομής ασφάλειας. Με την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση τον Ιανουάριο του 1995, η Σουηδία μετέχει στις ευρωπαϊκές διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

5.2 Συμμετοχή Σουηδίας σε Διεθνείς Οργανισμούς

Μεταξύ των Διεθνών Οργανισμών, στους οποίους η Σουηδία συμμετέχει ενεργά, συγκαταλέγονται ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ), η Παγκόσμια Τράπεζα, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ), ο Οργανισμός Γεωργίας και Τροφίμων (FAO), η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ILO), η ΟΥΝΕΣΚΟ, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) κ.ά.

5.3 Διεθνείς Συμφωνίες

Η Σουηδία έχει υπογράψει πολυάριθμες συμφωνίες με αρκετούς διεθνείς οργανισμούς, ωστόσο υπάρχουν επίσης διμερείς συμφωνίες με αρκετές χώρες σε πολλούς διαφορετικούς τομείς ενδιαφέροντος.

5.4 Διμερείς Συμφωνίες

Επιπλέον των κοινοτικών ρυθμίσεων, σε διμερές επίπεδο μεταξύ Ελλάδας και Σουηδίας έχουν υπογραφεί οι κάτωθι συμφωνίες:

- Συμφωνία Διεθνών Οδικών Μεταφορών Επιβατών και Εμπορευμάτων (1975)
- Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας Εισοδήματος (1961)
- Συμφωνία εκμεταλλεύσεως τακτικών γραμμών εναερίου κυκλοφορίας (1947)
- Συνθήκη Εμπορίου, Ναυτιλίας και Εγκατάστασης (1926-ΦΕΚ 96/25.5.1927).

5.5 Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

5.5.1 Τύπος*

Οι Σουηδοί θεωρούνται από τους μεγαλύτερους καταναλωτές εφημερίδων στον κόσμο, και σχεδόν σε κάθε πόλη υπάρχει μια τοπική εφημερίδα. Οι σημαντικότερες εφημερίδες της χώρας είναι οι ακόλουθες:

- Svesnka Dagbladet: Ανεξάρτητη, μετριοπαθής, εθνικής εμβέλειας εφημερίδα. Είναι δεύτερη σε κυκλοφορία με 185.600 φύλλα η ημερήσια και 188.900 η κυριακάτικη/πρωινή.
- Dagens Nyheter: Ανεξάρτητη εφημερίδα με εξειδίκευση σε θέματα οικονομίας, επενδύσεων κλπ. Είναι πρώτη σε κυκλοφορία με 285.700 φύλλα η ημερήσια και 330.700 κυριακάτικη/πρωινή.
- Aftonbladet: Ανεξάρτητη και σοσιαλδημοκρατική απογευματινή εφημερίδα. Μέση κυκλοφορία είναι 310.900 φύλλα η ημερήσια και 371.400 η κυριακάτικη έκδοση.
- Expressen: Ανεξάρτητη και φιλελεύθερη απογευματινή εφημερίδα. Η μέση ημερήσια κυκλοφορία κυμαίνεται σε 248.600 φύλλα και 329.900 η κυριακάτικη έκδοση.

- Metro International: Εκδίδεται από Δευτέρα έως Παρασκευή με μέση ημερήσια κυκλοφορία 272.400 φύλλα. Διανέμεται δωρεάν στους σταθμούς του Μετρό και των αστικών λεωφορείων.

*(Πηγή: Γραφείο Τύπου και Επικοινωνίας Στοκχόλμης)

5.5.2 Ραδιοτηλεόραση

Τέσσερις μεγάλοι όμιλοι ελέγχουν την αγορά των ραδιοτηλεοπτικών μέσων στη Σουηδία:

- Sveriges Television, στην οποία ανήκουν οι τηλεοπτικοί σταθμοί SVT1, SVT2, SVT24, Barnkanalen και Kunskapskanalen,
- TV4 Group, που διαθέτει τα συνδρομητικά κανάλια TV4, Sjuan, TV4 Fakta, TV4 Film, TV4 Sport, TV4 Guld, TV4 Komedi κα.
- Modern Times Group, στην κατοχή του οποίου είναι οι σταθμοί TV3, TV6, TV8, TV10, Viasat Sport, Viasat Film κ.τλ.
- SBS Discovery Media, με τους σταθμούς Kanal 5, Kanal 9, TV11 και Discovery channel.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ

1. Γενικά Στοιχεία

Η δημοσιονομική κατάσταση της Σουηδίας κρίνεται αρκετά ικανοποιητική, εν τούτοις η σουηδική Κυβέρνηση θεωρεί ότι η γενικότερη οικονομική κρίση που έχει πλήξει πολλές ευρωπαϊκές χώρες κατά τα τελευταία έτη, επηρέασε αρνητικά το ρυθμό ανάπτυξης της Σουηδίας, δεδομένου ότι η σουηδική οικονομία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις εξαγωγές που πραγματοποιεί. Πρέπει να σημειωθεί ότι, το 56% των εξαγωγών της Σουηδίας κατευθύνεται προς τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ το 38% προς την ευρωζώνη. Επίσης, η σουηδική κορόνα ενισχύεται συνεχώς σε σχέση με το ευρώ, γεγονός που δυσχεραίνει ακόμα περισσότερο τις προσπάθειες της Σουηδίας για αύξηση των εξαγωγών της.

2. Βασικά Οικονομικά Μεγέθη

Παρατίθεται πίνακας με τα βασικά οικονομικά στοιχεία της σουηδικής οικονομίας:

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη της σουηδικής οικονομίας

	2011	2012	2013*
Ονομαστικό ΑΕΠ (ποσά σε δις. SEK/δισ. ευρώ)	3.480 (385,4)	3.549 (407,5)	3.634 (420,2)
Μεταβολή ΑΕΠ	2,9%	0,9%	1,6%
ΑΕΠ (Κατά κεφαλήν)	370.212 SEK (41.000 ευρώ)	373.579 SEK (42.890 ευρώ)	378.542 SEK (43.770 ευρώ)
Ανεργία	7,8%	8,0%	8,0%
Πληθωρισμός	2.95%	0.90%	-0.04%
Εξαγωγές αγαθών (ποσά σε δις. SEK/δισ. ευρώ)	1213,6 (134,4)	1154,6 (132,5)	1092,0 (126,2)
Εισαγωγές αγαθών (ποσά σε δις. SEK/δισ. ευρώ)	1136,1 (125,8)	1068,2 (125,0)	1041,0 (120,4)
Εμπορικό Ισοζύγιο (ποσά σε δις. SEK/δισ. ευρώ)	77,5 (8,6)	86,4 (7,5)	51,0 (5,9)
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (ποσά σε δις. SEK/δισ. ευρώ)	212,5 (23,6)	212,4 (24,4)	234,8 (27,1)
Δημοσιονομικό ισοζύγιο (% ΑΕΠ)	0,20%	- 0,70%	-1,3%
Απόθεμα ΑΞΕ (FDI) (ποσά σε δις. SEK/δισ. ευρώ)	2.394 (265,1)	2.372 (272,3)	2.451 (283,3)
Εκροή επενδύσεων ΑΞΕ(FDI) (ποσά σε δις. SEK/δισ. ευρώ)	2.590 (286,8)	2.572 (295,3)	2.808 (324,6)
Δημόσιο Χρέος (δισ. SEK/δισ. ευρώ)	1.157 (128,1)	1.152 (132,3)	1.277 (147,6)
Συναλ/κά Αποθέματα (ποσά σε δις. SEK/δισ. ευρώ)	323 (35,8)	318 (36,5)	398 (46)

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία της Σουηδίας (Statistics Sweden - SCB)

* Το 2013, το 1 ευρώ, κατά μέσο όρο, αντιστοιχούσε σε 8,65 σουηδικές κορόνες (SEK). Τα προηγούμενα χρόνια η μέση ισοτιμία ήταν για το 2011: 1 ευρώ = 9,03SEK και το 2012: 1 ευρώ = 8,71 SEK

3. Εξέλιξη και Ανάλυση Βασικών Οικονομικών Μεγεθών

3.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ)

Το ΑΕΠ στη Σουηδία ανήλθε σε 3,6 τρις. 420,2 δισ. ευρώ (εκτ.) περίπου κατά το 2013, ενώ το κατά κεφαλή εισόδημα για το ίδιο πάντα έτος ήταν 378.542 SEK (43.770 ευρώ), σημειώνοντας αύξηση κατά 1,6% σε σύγκριση με το 2012.

3.2 Γεωργία/Αγροτική Παραγωγή

Η γεωργία στη Σουηδία διαφέρει αναλόγως την περιοχή της χώρας. Αυτό οφείλεται σε διαφορετικά εδάφη και στις διάφορες κλιματικές ζώνες και στην ποιότητα του εδάφους διαφορετικών περιοχών καθώς πολλά μέρη της χώρας είναι περισσότερο κατάλληλα για δασοκομία παρά για αγροτική παραγωγή. Στα νοτιότερα μέρη της Σουηδίας έχει αναπτυχθεί η γεωργία και τα κύρια αγροτικά προϊόντα που παράγονται είναι σιτηρά, ελαιοκράμβη και άλλα ελαιούχα φυτά, ζαχαρότευτλα κα. Στη βόρεια Σουηδία καλλιεργούνται κριθάρι και βρώμη, τα οποία χρησιμοποιούνται κυρίως για τη διατροφή ζώων. Στην κεντρική και βόρεια Σουηδία είναι εντονότερη η ανάπτυξη της δασοκομίας και ελάχιστη η αγροτική παραγωγή. Η συμβολή του γεωργικού τομέα στο ΑΕΠ της Σουηδίας κυμαίνεται στο 2%. Σημειώνεται ότι, ο γεωργικός τομέας στη Σουηδία (χωρίς να περιλαμβάνονται οι τομείς της δασοκομίας και της βιομηχανίας τροφίμων) απασχολεί περίπου 178.000 άτομα, αριθμός που αντιστοιχεί στο 1,5% του εργατικού δυναμικού της χώρας.

3.3 Βιομηχανία/Βιομηχανική Παραγωγή

Ο βιομηχανικός τομέας αντιπροσωπεύει στο 28% περίπου του ΑΕΠ της Σουηδίας. Η πλούσια εγχώρια παραγωγή σιδηρομεταλλευμάτων, ξυλείας και υδροηλεκτρικής ενέργειας, το εργατικό δυναμικό ήταν οι παράγοντες της γρήγορης εκβιομηχάνισης που μεταμόρφωσε τη Σουηδία σε ένα σύγχρονο και πλούσιο κράτος, του οποίου η ευημερία βασίζεται ολοένα και περισσότερο στα αγαθά της υψηλής τεχνολογίας και τις υπηρεσίες της μεταβιομηχανικής εποχής. Στη διάρκεια των μεταπολεμικών δεκαετιών η σημασία μετατοπίστηκε βαθμιαία από την παραδοσιακή παραγωγή ακατέργαστων υλών προς τις εξελιγμένες βιομηχανίες τεχνικού χαρακτήρα, όπως τα συστήματα μεταφορών, ο ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός και τα χημικά. Τις τελευταίες δεκαετίες, η Σουηδία - όπως πολλές άλλες δυτικές χώρες - χαρακτηρίζεται από γρήγορη μετεξέλιξη προς μια οικονομία βασισμένη περισσότερο στις υπηρεσίες και την τεχνογνωσία. Οι βασικοί κλάδοι της σουηδικής βιομηχανίας είναι οι εξής:

α) Υλοτομία. Η σουηδική δασική βιομηχανία παίζει σημαντικό ρόλο στην οικονομία της χώρας ήδη από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα. Με την πάροδο των ετών έχει αποκτήσει χαρακτήρα περισσότερο εξαγωγικό. Η σουηδική βιομηχανία επεξεργασίας ξυλείας βρίσκεται στη δεύτερη θέση των παγκόσμιων εξαγωγών, ενώ επίσης θεωρείται πολύ εκσυγχρονισμένη και οι λειτουργικοί της στόχοι είναι μακροπρόθεσμοι και οικολογικοί.

β) Χαλυβουργία. Πρόκειται για παραδοσιακή σουηδική βιομηχανία και η Σουηδία ήταν η μεγαλύτερη εξαγωγική χώρα προϊόντων σιδήρου στην Ευρώπη για περισσότερα από διακόσια χρόνια. Οι εξαγωγές σιδηρομεταλλευμάτων μειώθηκαν μετά τα μέσα της δεκαετίας του '70, αλλά η Σουηδία δεν παύει να είναι ανάμεσα στους δέκα μεγαλύτερους εξαγωγείς στον κόσμο. Οι Σουηδοί παραγωγοί χάλυβα έχουν επικεντρώσει το ενδιαφέρον τους στην ποιότητα και

τουλάχιστον το μισό της αξίας των πωλήσεων αφορά τον πλέον ακριβό ειδικό χάλυβα που χρησιμοποιείται για εργαλεία ακριβείας, ρουλεμάν κ.ά.

γ) Τεχνικός κλάδος. Η τεχνική βιομηχανία (κατασκευές, μηχανήματα, ηλεκτρονικά κ.λπ.) έχει να επιδείξει την ταχύτερη ανάπτυξη από κάθε άλλον τομέα στη χώρα. Οι τεχνολογίες πληροφορικής (IT) και τα πολυμέσα έχουν συνεχώς αυξανόμενη σημασία ενώ η Ericsson είναι παγκοσμίως γνωστή ως επιτυχημένη εταιρία στις τηλεπικοινωνίες και πωλεί ψηφιακές συνδέσεις και τηλεφωνικά συστήματα στις αγορές ολόκληρου του κόσμου. Οι βιομηχανίες αυτοκινήτων και αεροσκαφών είναι σημαντικές.

δ) Χημική βιομηχανία. Χημικά προϊόντα παράγονται στη Σουηδία για περισσότερα από εκατό χρόνια. Αρχικά, παράγονταν κυρίως σπέρτα και εκρηκτικά, ενώ αργότερα τα χρώματα και τα πλαστικά αποτέλεσαν μεγάλο μέρος της παραγωγής χημικών ειδών, κυρίως μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Η σουηδική φαρμακοβιομηχανία έχει πολύ θετικά αποτελέσματα την τελευταία εικοσαετία, ενώ οι εξαγωγές της φαρμακευτικών προϊόντων υπερτερούν κατά πολύ των εισαγωγών ομοειδών προϊόντων. Με τις διάφορες συγχωνεύσεις ο αριθμός των μεγάλων φαρμακευτικών εταιριών μειώθηκε τα τελευταία δέκα χρόνια. Μεταξύ των σημαντικότερων εταιρειών του κλάδου συγκαταλέγονται η Astra Zeneca, η Pharmacia & Upjohn η Ferring κ.ά.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, το 2013 ήταν μία δύσκολη χρονιά για τη σουηδική βιομηχανία, καθώς μειώθηκε τόσο η παραγωγή όσο και ο αριθμός των εργαζομένων. Σημαντικό γεγονός αποτελεί η παύση λειτουργίας του εργοστασίου «Orrefors/Kosta Boda» στη Σουηδία ύστερα από 115 χρόνια λειτουργίας του, δεδομένου ότι η ιδιοκτήτρια εταιρεία «New Wave Group» που βρισκόταν σε διαπραγματεύσεις με διάφορους υποψήφιους αγοραστές, εν τέλει δεν κατάφερε να κλείσει κάποια συμφωνία. Ήδη από τις αρχές του 2013, η εταιρεία είχε ανακοινώσει ότι επτά στα δέκα προϊόντα ναλουργίας που θα παράγει στο μέλλον, θα κατασκευάζονται στο εξωτερικό, π.χ. στην Κίνα. Η εταιρεία δεν παρουσίαζε κέρδη τα τελευταία πέντε χρόνια, κάτι στο οποίο συνέβαλε και η οικονομική κρίση που έπληξε κάποιες από τις πιο σημαντικές αγορές της. Η Ελλάδα αποτελούσε την τρίτη μεγαλύτερη αγορά για την εταιρεία, πριν την έναρξη της οικονομικής κρίσης. Επίσης, κατά τη διάρκεια του 2013 η «Electrolux» ανακοίνωσε ότι θα προβεί σε μείωση 2.000 θέσεων εργασίας κατόπιν μείωσης των καθαρών κερδών της εταιρείας, ενώ και η σουηδο-βρετανική φαρμακευτική πολυεθνική εταιρεία AstraZeneca ανέφερε περικοπές 5.050 θέσεων εργασίας, αριθμός που αντιστοιχεί στο 9% εργατικού δυναμικού της σε παγκόσμια κλίμακα. Η εταιρεία κατασκευής οχημάτων «Volvo Sweden AB» ανακοίνωσε πρόγραμμα αναδιάρθρωσης της εταιρείας, συνολικής αξίας 5 δισ. κορονών (780 εκατ. δολάρια) για τα επόμενα δύο χρόνια. Το πρόγραμμα αφορά κυρίως το τμήμα κατασκευής φορτηγών και περιλαμβάνει την μείωση θέσεων εργασίας, χωρίς να αναφέρεται ο ακριβής αριθμός. Μέσω της προβλεπόμενης αναδιάρθρωσης, η Volvo προσβλέπει σε σημαντική μείωση των λειτουργικών της δαπανών, ύψους 4 δισ. κορονών ετησίως.

3.4 Υπηρεσίες

Ο τομέας των υπηρεσιών αναπτύσσεται ταχύτατα στη Σουηδία και αντιστοιχεί στο 70% του ΑΕΠ της. Η Σουηδία πρωτοπορεί διεθνώς σε πολλούς κλάδους που σχετίζονται με υπηρεσίες, όπως π.χ. στις τηλεπικοινωνίες, τα φαρμακευτικά, ιατρικά και βιοτεχνολογικά προϊόντα, τις εναλλακτικές πηγές ενέργειας κ.α. Η χώρα βρίσκεται στην κορυφή της κλίμακας αποδοχής της υψηλής τεχνολογίας και οι τομείς της νανοτεχνολογίας και έρευνας εμβρυονικών κυττάρων

αναπτύσσονται ραγδαία. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Σουηδία κατατάσσεται στην πρώτη θέση, μεταξύ των χωρών μελών της ΕΕ, στην καινοτομία και μάλιστα παρουσιάζει πολύ υψηλότερες επιδόσεις από τον μέσο όρο της ΕΕ. Σε σχετική ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά το περασμένο έτος, είχε επισημανθεί ότι «οι επιδόσεις καινοτομίας στη Σουηδία αλλά και γενικότερα στην ΕΕ βελτιώνονται από έτος σε έτος, ωστόσο το καινοτομικό χάσμα μεταξύ των κρατών μελών εξακολουθεί να διευρύνεται. Παράγοντες ανάπτυξης της καινοτομίας στην ΕΕ αποτελούν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις και η εμπορική εκμετάλλευση των καινοτομιών, καθώς και τα άριστα ερευνητικά συστήματα».

3.5 Πληθωρισμός

Το 2013, ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός ήταν -0,04%, παρουσιάζοντας περαιτέρω μείωση σε σχέση με το 2012, όπου ο πληθωρισμός ανερχόταν σε 0,90% (Ο μέσος πληθωρισμός το 2011 κυμαινόταν σε 2,95% και έκτοτε παρατηρείται συνεχής μείωση).

3.6 Αγορά Εργασίας

Κατά τη διάρκεια του 2013, η μέση ετήσια ανεργία στη Σουηδία ήταν περίπου 8,0 %, ενώ η ανεργία των νέων κάτω των 24 ετών υπερβαίνει το 25%. Κατά την παρουσίαση του προϋπολογισμού του έτους 2014, στο Κοινοβούλιο της χώρας, η σουηδική κυβέρνηση είχε αναφέρει ότι, θα ληφθούν πρόσθετα μέτρα με σκοπό την αύξηση της απασχόλησης και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων. Οι μεταρρυθμίσεις που προτάθηκαν στον προϋπολογισμό περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία καθώς επίσης προγράμματα για τη δημιουργία θέσεων εργασίας, κυρίως για τους νέους. Επιπλέον, θα υπάρξουν περισσότερες δυνατότητες για νέους εργαζόμενους μέσω σεμιναρίων και διαφόρων προγραμμάτων κατάρτισης, ενώ σημαντικά κίνητρα θα δοθούν σε εταιρείες προκειμένου να προβούν σε προσλήψεις μακροχρόνια ανέργων. Το σουηδικό κράτος επιθυμεί τη βελτίωση της ευελιξίας της αγοράς εργασίας και την προώθηση της απασχόλησης ακόμα και για μικρό χρονικό διάστημα. Τέλος, ειδικά μέτρα θα ληφθούν επίσης για την καλύτερη ενσωμάτωση και ένταξη νεοαφιχθέντων μεταναστών στη Σουηδία.

3.7 Εξωτερικό Εμπόριο

Η Σουηδία πρωτοπορεί διεθνώς ως χώρα ελεύθερου εμπορίου και περισσότερη από τη μισή της οικονομία εξαρτάται από το εξωτερικό της εμπόριο. Η αξία των εξαγωγών της χώρας κατά το 2013 ανήλθε σε 1,09 τρισ. κορόνες Σουηδίας (126,2 δισ. ευρώ), ενώ το ίδιο διάστημα οι εισαγωγές ήταν 1,04 τρισ. κορόνες (120,4 δισ. ευρώ). Το 2013, το πλεόνασμα στο εμπορικό ισοζύγιο της χώρας έφθασε τις 51 δισ. κορόνες (5,9 δισ. ευρώ).

Πίνακας 2: Εξωτερικό εμπόριο της Σουηδίας τα τελευταία τρία έτη

(Ποσά σε δισ. SEK. Εντός παρένθεσης το ποσό κατά προσέγγιση σε δισ. ευρώ)

	2011	2012	2013*
Όγκος εμπορίου	2349,7 (260,2)	2222,8 (257,5)	2133,0 (246,6)
Εξαγωγές	1213,6 (134,4)	1154,6 (132,5)	1092,0 (126,2)
Εισαγωγές	1136,1 (125,8)	1068,2 (125,0)	1041,0 (120,4)
Εμπορικό ισοζύγιο	77,5 (8,6)	86,4 (7,5)	51,0 (5,9)

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία της Σουηδίας (Statistics Sweden - SCB)

* Το 2013, το 1 ευρώ, κατά μέσο όρο, αντιστοιχούσε σε 8,65 σουηδικές κορόνες (SEK). Τα προηγούμενα χρόνια η μέση ισοτιμία ήταν για το 2011: 1 ευρώ = 9,03SEK και το 2012: 1 ευρώ = 8,71 SEK

Πίνακας 3: Κύριες ομάδες εξαγόμενων/εισαγόμενων προϊόντων Σουηδίας, 2013
(Ποσά σε εκατ. SEK. Εντός παρένθεσης το ποσό κατά προσέγγιση σε εκατ. ευρώ)

10 σημαντικότερες κατηγορίες εξαγόμενων προϊόντων			
α/α	Προϊόντα	Αξία	% στο σύνολο των εξαγωγών
1	Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές συσκευές και μέρη αυτών	184.779 (21.362)	16,9%
2	Αυτοκίνητα οχήματα, ελκυστήρες, οχήματα για χειρσαίες μεταφορές	118.652 (13.717)	10,9%
3	Ηλεκτρικές συσκευές & μηχανές, συσκευές αναπαραγωγής ήχου, ηλεκτρικά υλικά κ.α.	116.950 (13.520)	10,7%
4	Ορυκτά λάδια και καύσιμα, ασφαλτώδεις ύλες, κεριά ορυκτά	85.553 (9.659)	7,8%
5	Χαρτί και χαρτόνια, τεχνουργήματα από κυτταρίνη, χαρτί ή χαρτόνι	70.475 (8.147)	6,5%
6	Φαρμακευτικά προϊόντα, παρασκευάσματα αναλώσιμα κ.α.	48.334 (5.588)	4,4%
7	Χυτοσίδηρος, σίδηρος και χάλυβας	43.790 (5.063)	4,0%
8	Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα από τις ύλες αυτές	40.136 (4.640)	3,7%
9	Όργανα & συσκευές οπτικής, φωτογραφίας εργαλεία ιατροχειρουργικής, ωρολογοποιία	32.494 (3.757)	3,0%
10	Ξυλεία, ξυλοκάρβουνα και τεχνουργήματα από ξύλο	29.345 (3.392)	2,7%
10 σημαντικότερες κατηγορίες εισαγόμενων προϊόντων			
α/α	Προϊόντα	Αξία	% στο σύνολο εισαγωγών
1	Ορυκτά λάδια και καύσιμα, ασφαλτώδεις ύλες, κεριά ορυκτά	149.531 (17.287)	14,4%
2	Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές συσκευές και μέρη αυτών	140.500 (16.243)	13,5%
3	Ηλεκτρικές συσκευές & μηχανές, συσκευές αναπαραγωγής ήχου, ηλεκτρικά υλικά κ.α.	123.634 (14.293)	11,9%
4	Αυτοκίνητα οχήματα, ελκυστήρες, οχήματα για χειρσαίες μεταφορές	103.450 (11.960)	10,0%
5	Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα από τις ύλες αυτές	38.310 (4.429)	3,9%
6	Φαρμακευτικά προϊόντα, παρασκευάσματα αναλώσιμα κ.α.	29.813 (3.447)	2,9%
7	Όργανα & συσκευές οπτικής, φωτογραφίας εργαλεία ιατροχειρουργικής, ωρολογοποιία	29.627 (3.425)	2,8%
8	Χυτοσίδηρος, σίδηρος και χάλυβας	29.299 (3.387)	2,8%
9	Ψάρια και μαλακόστρακα, διάφορα ασπόνδυλα υδρόβια	26.870 (3.106)	2,6%
10	Τεχνουργήματα από χυτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα	22.103 (2.555)	2,1%

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία της Σουηδίας (Statistics Sweden - SCB)

* Το 2013, το 1 ευρώ, κατά μέσο όρο, αντιστοιχούσε σε 8,65 σουηδικές κορόνες (SEK).

Με βάση τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Σουηδίας (SCB), κατά το 2013, η Γερμανία εμφανίζεται ως πρώτος προμηθευτής της χώρας με αξία προϊόντων περίπου 173,6 δισ. κορόνες (περίπου 20,06 δισ. ευρώ), η Νορβηγία βρίσκεται στη δεύτερη θέση με 92,5 δισ. κορόνες (περίπου 10,6 δισ. ευρώ), η Δανία στην τρίτη με 79,7 δισ. κορόνες (περίπου 9,2 δισ. ευρώ), ενώ στην τέταρτη θέση βρίσκεται η Ολλανδία (78,1 δισ. κορόνες, ήτοι 9,02 δισ. ευρώ) και στην πέμπτη το Ηνωμένο Βασίλειο (60 δισ. κορόνες, ήτοι 6,9 δισ. ευρώ). Οι εισαγωγές από Ελλάδα κατά το 2013 ανήλθαν σε 1,3 δισ. κορόνες (150,2 εκατ. ευρώ).

Μεταξύ των εξαγωγικών αγορών της Σουηδίας, η Νορβηγία κατέχει την πρώτη θέση το 2013 με 116,7 δισ. κορόνες (περίπου 13,5 δισ. ευρώ), η Γερμανία παραμένει στη δεύτερη θέση το 2013 (107 δισ. κορόνες περίπου 12,4 δισ. ευρώ). Στην τρίτη θέση της κατάταξης είναι η Φινλανδία (74 δισ. κορόνες, ήτοι 8,6 δισ. ευρώ), στην τέταρτη η Δανία (70,4 δισ. κορόνες, δηλαδή περίπου 8,14 δισ. ευρώ) και στην πέμπτη θέση είναι το Ηνωμένο Βασίλειο (70,3 δισ. κορόνες, δηλαδή περίπου 8,12 δισ. ευρώ). Οι σουηδικές εξαγωγές προς Ελλάδα κατά το εξεταζόμενο διάστημα ανήλθαν σε 2,05 δισ. κορόνες (237 εκατ. ευρώ).

Πίνακας 4: Εισαγωγές και εξαγωγές της Σουηδίας ανά χώρα (2011- 2013)
(ποσά σε εκατ. SEK)

10 σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών				
a/a	Χώρα	2011	2012	2013
1	Νορβηγία	114.866	120.457	116.710
2	Γερμανία	119.621	114.579	107.066
3	Φινλανδία	73.830	74.463	74.068
4	Δανία	74.434	74.622	70.400
5	Ηνωμένο Βασίλειο	84.709	90.066	70.324
6	ΗΠΑ	76.796	74.998	67.859
7	Ολλανδία	59.601	61.260	56.884
8	Βέλγιο	54.286	55.384	53.731
9	Γαλλία	55.711	53.367	48.864
10	Κίνα	39.936	37.765	39.544
10 σημαντικότεροι προμηθευτές – εισαγωγές της Σουηδίας				
a/a	Χώρα	2011	2012	2013
1	Γερμανία	208.394	190.555	173.627
2	Νορβηγία	96.313	100.689	92.476
3	Δανία	93.183	93.217	79.698
4	Ολλανδία	70.734	72.326	78.124
5	Ηνωμένο Βασίλειο	67.481	72.168	60.019
6	Φινλανδία	60.554	55.860	55.180
7	Ρωσία	63.102	58.031	45.541
8	Κίνα	44.379	44.786	43.754
9	Γαλλία	51.694	45.787	41.287
10	Βέλγιο	44.286	41.050	39.389

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία της Σουηδίας (Statistics Sweden - SCB)

* Το 2013, το 1 ευρώ, κατά μέσο όρο, αντιστοιχούσε σε 8,65 σουηδικές κορόνες (SEK). Τα προηγούμενα χρόνια η μέση ισοτιμία ήταν για το 2011: 1 ευρώ = 9,03SEK και το 2012: 1 ευρώ = 8,71 SEK

Πίνακας 5: Εισαγωγές και εξαγωγές της Σουηδίας ανά γεωγραφική περιοχή
(ποσά σε εκατ. SEK)

Συνολικές εξαγωγές ανά γεωγραφική περιοχή				
α/α	Περιοχή	2011	2012	2013
1	Ευρώπη	846.306	834.982	789.701
2	- Ευρωπαϊκή Ένωση	665.693	653.378	614.263
3	- Ευρωζώνη	447.327	432.620	415.878
4	Αμερική	121.825	116.178	102.656
5	- Βόρεια Αμερική	87.628	85.679	76.827
6	- Νότια και Κεντρική Αμερική	34.197	30.499	25.829
7	Ασία	154.847	141.487	135.427
8	Αφρική	46.219	35.829	28.824
9	Ωκεανία	18.001	16.242	13.857
10	Λοιπές περιοχές	10.607	11.515	5.252
Συνολικές εισαγωγές ανά γεωγραφική περιοχή				
α/α	Περιοχή	2011	2012	2013
1	Ευρώπη	937.040	904.690	846.959
2	- Ευρωπαϊκή Ένωση	754.657	723.757	691.009
3	- Ευρωζώνη	534.654	499.437	484.631
4	Αμερική	54.092	53.310	44.556
5	- Βόρεια Αμερική	38.133	39.053	31.048
6	- Νότια και Κεντρική Αμερική	15.959	14.257	13.508
7	Ασία	110.085	107.488	99.792
8	Αφρική	7.426	12.158	14.799
9	Ωκεανία	4.157	2.662	2.733
10	Λοιπές περιοχές	3	2	3

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία της Σουηδίας (Statistics Sweden - SCB)

* Το 2013, το 1 ευρώ, κατά μέσο όρο, αντιστοιχούσε σε 8,65 σουηδικές κορόνες (SEK). Τα προηγούμενα χρόνια η μέση ισοτιμία ήταν για το 2011: 1 ευρώ = 9,03SEK και το 2012: 1 ευρώ = 8,71 SEK

Η Ελλάδα βρίσκεται στην 51^η θέση των εξαγωγών της Σουηδίας με 2,05 δισ. κορόνες, και στην 46^η θέση όσον αφορά στις εισαγωγές της Σουηδίας από άλλες χώρες με συνολικές εισαγωγές για το 2013 1,3 δισ. κορόνες.

Σημειώνεται ότι, κατά την περασμένη χρονιά, η Υπουργός Εμπορίου της Σουηδίας, κα Ewa Björling, είχε αναφέρει ότι οι σουηδικές εταιρείες θα πρέπει να επικεντρώσουν τις εξαγωγικές τους προσπάθειες σε απαιτητικές και δύσκολες αγορές. Κατόπιν τούτου, είκοσι (20) κράτη από Ασία και Αφρική θεωρήθηκαν από την κυβέρνηση της Σουηδίας ως χώρες υψίστης προτεραιότητας για τις σουηδικές εξαγωγές και για το λόγο αυτό κρίθηκε σκόπιμο οι πρεσβείες της Σουηδίας στις χώρες αυτές να λάβουν πρόσθετη χρηματοδότηση της τάξεως των 3 δισ. κορονών (περίπου 350 εκατ. ευρώ) για δράσεις και ενέργειες με σκοπό την προώθηση των σουηδικών προϊόντων και υπηρεσιών. Μεταξύ των χωρών στόχων που επέλεξε η σουηδική κυβέρνηση, συγκαταλέγονται η Αγκόλα, το Ιράκ, το Καζακστάν και η Νιγηρία, οι οποίες θεωρούνται αρκετά δύσκολες αγορές για τις σουηδικές εταιρείες καθώς, όπως ανέφερε η σουηδική

Υπουργός Εμπορίου, υπάρχουν σημαντικοί περιορισμοί στο ελεύθερο εμπόριο που επηρεάζουν αρνητικά τις εξαγωγικές εταιρείες.

4. Κρατικός Προϋπολογισμός

Η δημοσιονομική κατάσταση της Σουηδίας κρίνεται θετική, εν τούτοις η σουηδική Κυβέρνηση θεωρεί ότι η γενικότερη οικονομική κρίση που έχει πλήξει πολλές ευρωπαϊκές χώρες κατά τα τελευταία έτη, επηρέασε αρνητικά το ρυθμό ανάπτυξης της Σουηδίας, δεδομένου ότι η σουηδική οικονομία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις εξαγωγές που πραγματοποιεί. Πρέπει να σημειωθεί ότι, το 56% των εξαγωγών της Σουηδίας κατευθύνεται προς τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ το 38% προς την ευρωζώνη.

Το δημόσιο χρέος της Σουηδίας ανερχόταν σε 1,28 τρις. κορόνες (148 δισ. ευρώ) στο τέλος του 2013, το οποίο αντιστοιχεί στο 35% περίπου του ΑΕΠ της χώρας. Εντούτοις, το ποσοστό χρέους του ιδιωτικού τομέα είναι αρκετά υψηλό και ανέρχεται σε 240% του ΑΕΠ.

5. Οικονομικό-Επιχειρηματικό Περιβάλλον

Η Σουηδία θεωρείται μια αναπτυγμένη βιομηχανική χώρα, με υψηλό βιοτικό επίπεδο, ποιοτικές κοινωνικές υπηρεσίες, σύγχρονο σύστημα διανομών, πολύ καλές εσωτερικές και εξωτερικές συγκοινωνίες και καλά καταρτισμένο και ειδικευμένο εργατικό δυναμικό. Η σουηδική οικονομία μπορεί να χαρακτηριστεί ως μικρή αλλά ανοικτή οικονομία, εξαρτώμενη σημαντικά από το εξωτερικό εμπόριο. Οι μεγάλοι βιομηχανικοί όμιλοι της Σουηδίας είναι σε μεγάλο βαθμό διεθνές δίκτυο και σημαντικό μέρος της παραγωγής τους γίνεται στο εξωτερικό, κυρίως σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αν ληφθεί υπόψη ο μικρός πληθυσμός της, η συμμετοχή της χώρας στο διεθνές εμπόριο είναι εντυπωσιακά μεγάλη.

Το 2013, η κυβέρνηση της Σουηδίας προέβη σε μείωση του εταιρικού φόρου σε 22% από 26,3% που ήταν το 2012, με σκοπό την προσέλκυση επενδύσεων, τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και την αποφυγή εξόδου επιχειρήσεων από τη χώρα. Σύμφωνα με τους νέους κανονισμούς, δεν επιβάλλεται επίσης φόρος εισοδήματος επί των μερισμάτων από τις μετοχές ή στα κεφαλαιακά κέρδη από τις πωλήσεις μετοχών επιχειρήσεων. Σε ανακοίνωσή της, η σουηδική Κυβέρνηση είχε αναφέρει ότι «η σημαντική μείωση του εταιρικού φόρου αναμένεται να ενισχύσει το επενδυτικό κλίμα και την ανάπτυξη στη Σουηδία δεδομένου ότι η χώρα δεν βρίσκεται στο κέντρο της Ευρώπης και συνεπώς οι φόροι θα πρέπει να είναι περισσότερο ανταγωνιστικοί».

Σύμφωνα με εταιρείες συμβούλων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στη χώρα, μετά τις μεταρρυθμίσεις που αφορούν στη φορολόγηση των εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου, η Σουηδία διαθέτει ένα από τα πιο ευνοϊκά φορολογικά περιβάλλοντα στην Ευρώπη με γενναιόδωρους φορολογικούς συντελεστές.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί πώς τα τελευταία χρόνια έχουν καταργηθεί οι φόροι σε φυσικά πρόσωπα που προέρχονται από διάφορα δώρα, κληρονομίες κτλ. Η τελευταία μείωση εταιρικού φόρου στη Σουηδία είχε γίνει το 2009, όταν ο συντελεστής μειώθηκε σε 26,3% από 28 % που ήταν προηγουμένως. Οι μειώσεις αυτές, κατά τα τελευταία χρόνια, σηματοδοτούν μια αξιοσημείωτη αλλαγή καθώς η υψηλή φορολόγηση που υπήρχε τις προηγούμενες δεκαετίες είχε υποχρεώσει αρκετές εταιρείες να εγκαταλείψουν τη Σουηδία.

Επίσης, το ποσοστό ΦΠΑ στη Σουηδία είναι γενικά 25%, ωστόσο στα τρόφιμα, σε υπηρεσίες

εστίασης και ξενοδοχεία είναι 12%, ενώ σε εφημερίδες, βιβλία, διάφορες πολιτιστικές δραστηριότητες κτλ. ο ΦΠΑ είναι 6%.

6. Τραπεζικός Τομέας

Η Κεντρική τράπεζα της Σουηδίας, Riksbank, είχε προβεί σε ανακοίνωση κατά τη διάρκεια του 2013, στην οποία ανέφερε ότι οι σουηδικές τράπεζες αντιμετώπισαν πιο αποτελεσματικά τις συνέπειες της χρηματοπιστωτικής κρίσης, σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές τράπεζες. Σημειώνεται ότι, οι τράπεζες της Σουηδίας δίνουν έμφαση πρωτίστως στην κεφαλαιακή επάρκεια και τη ρευστότητα και είναι ιδιαίτερα ανθεκτικές στο δυσμενές οικονομικό κλίμα σε βραχυπρόθεσμο χρονικό διάστημα, ωστόσο η Riksbank έχει επισημάνει ότι υπάρχουν ορισμένες αδυναμίες στη δομή του σουηδικού τραπεζικού συστήματος που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα μακροπρόθεσμα.

Η Riksbank θεωρεί ότι οι μεγάλες τράπεζες θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι διαθέτουν επαρκή κεφάλαια και ρευστότητα. Οι μεγάλες σουηδικές τράπεζες Handelsbanken, Nordea, SEB και Swedbank πραγματοποιούν σημαντικά κέρδη παρά τις αναταράξεις γενικότερα στην Ευρώπη, ενώ η ισχυρή τους θέση διασφαλίζει τη συνεχή πρόσβαση για χρηματοδότηση από τις αγορές.

Σημειώνεται ότι, αυξάνεται ολοένα ο αριθμός των Σουηδών πολιτών που προτιμούν πλέον συναλλαγές με την τράπεζά τους μέσω του κινητού τους τηλεφώνου παρά την επίσκεψη σε κάποιο υποκατάστημα της τράπεζας. Οι μεγαλύτερες τράπεζες της χώρας επιβεβαιώνουν πως ο αριθμός των ατόμων που επιλέγουν να έχουν τραπεζικές υπηρεσίες μέσω των «έξυπνων» κινητών είναι μεγαλύτερος ακόμα και σε σύγκριση με το διαδίκτυο.

7. Υποδομές-Μεταφορές

Η σουηδική κυβέρνηση έχει εγκρίνει εθνικό σχέδιο μεταφορών για την περίοδο 2014-2025, το οποίο περιλαμβάνει τους σιδηροδρόμους, τα δίκτυα του τραμ και του μετρό, τους αυτοκινητόδρομους και την οδική κυκλοφορία, τις γέφυρες, τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, την αεροπορία καθώς επίσης την έρευνα στους τομείς των μεταφορών και της επικοινωνίας.

Πρωταρχικός στόχος της κυβέρνησης μέσω του σχεδίου αυτού είναι η καταπολέμηση της ανεργίας καθώς ένα αποτελεσματικό σύστημα μεταφορών προωθεί την ανάπτυξη και την απασχόληση στη χώρα. Ο προϋπολογισμός του εθνικού σχεδίου μεταφορών ανέρχεται σε 525 δισ. κορόνες, εκ των οποίων 241 δισ. κορόνες αφορούν στη λειτουργία και συντήρηση του υπάρχοντος δικτύου μεταφορών, ενώ 281 δισ. κορόνες θα επενδυθούν στην ανάπτυξη και δημιουργία νέων υποδομών στον τομέα μεταφορών.

Στο πλαίσιο του εθνικού σχεδίου μεταφορών, περισσότερα από 150 επενδυτικά σχέδια θα πραγματοποιηθούν σε όλη τη χώρα, πολλά εκ των οποίων στο κέντρο και σε προάστια της Στοκχόλμης. Αξίζει να αναφερθεί ότι, το Νοέμβριο του 2013, υπήρξε συμφωνία του σουηδικού κράτους για συνεργασία με το δήμο Στοκχόλμης και τους γειτονικούς δήμους Nacka, Solna και Järfälla σχετικά με επενδυτικό πρόγραμμα που θα αφορά στη δημιουργία εννέα νέων σταθμών μετρό και την κατασκευή 78.000 νέων κατοικιών στην ευρύτερη περιοχή της Στοκχόλμης. Η εν λόγω επένδυση θα ανέλθει σε 25,7 δισ. κορόνες (2,9 δισ. ευρώ) και η χρηματοδότηση των έργων θα προέρχεται από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς στο εν λόγω πρόγραμμα. Σημειώνεται ότι,

το 20% του πληθυσμού της Σουηδίας βρίσκεται στη Στοκχόλμη και τα προάστια και μάλιστα υπολογίζεται ότι ο πληθυσμός της πόλης θα αυξηθεί σε 2,6 εκατ. κατοίκους μέχρι το 2030, από 2 εκατ. που είναι σήμερα.

8. Κανονισμοί σχετικά με τη λειτουργία των επιχειρήσεων

8.1 Ίδρυση εταιρείας στη Σουηδία – Franchising & direct marketing

Η ίδρυση εταιρείας στη Σουηδία αποτελεί, σε γενικές γραμμές, απλή διαδικασία. Η όλη διαδικασία βασίζεται σε ένα απόλυτα διαφανές σύστημα, σύμφωνα με το οποίο επιδιώκεται η διευκόλυνση της ίδρυσης μιας νέας επιχείρησης. Οι περισσότερες αλλοδαπές εταιρείες, οι οποίες επιθυμούν να προβούν σε έναρξη εργασιών στη Σουηδία επιλέγουν είτε την δημοσίας ή ιδιωτικής μορφής εταιρεία (Aktiebolag, AB) είτε την ίδρυση θυγατρικής εταιρίας. Σύμφωνα με τον Σουηδικό Νόμο Περί Εταιριών (Aktiebolagslagen), το ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο μιας ιδιωτικής μορφής εταιρίας πρέπει να ανέρχεται σε 50.000 κορόνες (περίπου 5.600 ευρώ) και της δημόσιας στις 500.000 κορόνες (περίπου 56.000 ευρώ). Δεν απαιτείται ελάχιστο κεφάλαιο για την έναρξη εργασιών της θυγατρικής εταιρίας.

Όποια και να είναι η μορφή της εταιρείας, θα πρέπει απαραίτητως να γίνει η καταχώριση της στο Μητρώο Καταχώρισης Εταιριών (Bolagsverket, www.bolagsverket.se) και στην αρμόδια Φορολογική Υπηρεσία της Σουηδίας (Skatterverket, www.skatteverket.se).

Η δημοσίας ή ιδιωτικής μορφής εταιρεία θα πρέπει να έχει διοικητικό συμβούλιο ενώ στην περίπτωση που η εταιρεία θεωρείται δημόσια, θα πρέπει επίσης να έχει και διευθύνων σύμβουλο. Μία θυγατρική εταιρεία πρέπει επίσης να έχει διευθύνοντα σύμβουλο. Η δημοσίας ή ιδιωτικής μορφής επιχείρηση οφείλει, κάθε χρόνο, να υποβάλλει την ετήσια έκθεση εσόδων-εξόδων προς την Υπηρεσία «Bolagsverket» ενώ η θυγατρική θα πρέπει να τηρεί λογαριασμούς ανεξάρτητα από την μητρική εταιρεία που βρίσκεται σε άλλη χώρα.

Σχετικά με τη φορολόγηση εταιρειών, δεν υπάρχει διάκριση για το αν πρόκειται δημοσίας ή ιδιωτικής μορφής επιχείρηση ή θυγατρική εταιρεία. Ωστόσο, όσον αφορά σε θυγατρικές εταιρείες, θα μπορούσαν να δοθούν μερικές φοροελαφρύνσεις για μία μεταβατική περίοδο κατά την έναρξη λειτουργίας της θυγατρικής.

Οι ξένοι επενδυτές στη Σουηδία έχουν προτιμήσει από το παρελθόν την, δημοσίας μορφής, εταιρία περιορισμένης ευθύνης, τη μόνη μορφή εταιρίας χωρίς προσωπική ευθύνη των μετόχων. Νομικά δεν υφίσταται καμία διάκριση μεταξύ εταιριών των οποίων οι μετοχές ελέγχονται μερικώς ή ολικώς από αλλοδαπούς και εταιριών που ανήκουν σε Σουηδούς.

8.2 Εμπορικοί φορείς

Στη Σουηδία υπάρχουν διάφοροι οργανισμοί, στους οποίους μπορούν να απευθύνονται οι εξαγωγείς και να ζητούν πληροφορίες για συγκεκριμένες αγορές ώστε να διευκολύνεται η επαφή τους με σουηδικές εταιρίες. Οι κυριότεροι εμπορικοί οργανισμοί είναι οι ακόλουθοι:

- Σουηδικός Εμπορικός Σύλλογος (Svensk Handel - Swedish Federation of Trade, www.svenskhandel.se): Πρόκειται για τον κεντρικό οργανισμό εισαγωγέων χονδρικής και λιανικής πώλησης ενώ το Συμβούλιο Εισαγωγών αποτελείται από περίπου 15.000

εισαγωγικές και διανεμητικές εταιρείες και παρέχει σε ενδιαφερόμενους εξαγωγείς πληροφόρηση γύρω από τελωνειακούς και άλλους κανονισμούς και δέχεται να εγγράψει το εξαγωγικό ενδιαφέρον μιας ελληνικής εταιρίας προς γνώση των μελών του.

- Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια (Swedish Chambers of Commerce and Industry): Η εγγραφή των σουηδικών επιχειρήσεων στα κατά τόπους εμπορικά-βιομηχανικά επιμελητήρια της χώρας είναι προαιρετική. Υπάρχουν ένδεκα επιμελητήρια με 11.000 μέλη συνολικά. Τα επιμελητήρια δημοσιεύουν ανακοινώσεις εμπορικού ενδιαφέροντος σε ενημερωτικά δελτία στο Internet (www.sverigeshandelskamrar.se). Τα επιμελητήρια πραγματοποιούν επίσης έρευνες της σουηδικής αγοράς για συγκεκριμένα προϊόντα. Στους εξαγωγείς συνιστάται, όταν επισκέπτονται τη Στοκχόλμη, να έλθουν σε επαφή με τα εμπορικά και βιομηχανικά επιμελητήρια της χώρας για να λάβουν οδηγίες και πληροφορίες για τη σουηδική αγορά.
- Ένωση Εμπορικών Αντιπροσώπων Σουηδίας (Agenturföretagen - Swedish Association of Agents, www.agenturforetagen.se). Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις που εισέρχονται στη σουηδική αγορά μπορούν να ζητήσουν την αρωγή εμπορικών αντιπροσώπων, πολλοί από τους οποίους είναι μέλη της Ένωσης Εμπορικών Αντιπροσώπων Σουηδίας. Το μεγαλύτερο μέρος των εταιριών-μελών της Ένωσης είναι μικρές επιχειρήσεις (συνήθως με λιγότερους από 10 υπαλλήλους). Η Ένωση Εμπορικών Αντιπροσώπων εκδίδει ενημερωτικό δελτίο με διαφημιστικό ένθετο, στο οποίο μπορεί κανείς να δημοσιεύσει αγγελίες για να έλθει σε επαφή με Σουηδούς αντιπροσώπους, εισαγωγείς ή εμπόρους χονδρικής. Το δελτίο διανέμεται σε όλα τα μέλη της Ένωσης.
- Εθνικό Ινστιτούτο Οικονομικών Ερευνών (Konjunkturinstitutet - National Institute of Economic Research, www.konj.se). Το εν λόγω ινστιτούτο μπορεί να παράσχει στον ξένο εξαγωγέα πληροφορίες για την αγορά λιανικής και χονδρικής. Τα παρεχόμενα στοιχεία αφορούν καθορισμένους τομείς και θέματα, όπως π.χ. στατιστική της αγοράς υποδημάτων, πόσες εταιρίες υπάρχουν σε συγκεκριμένη αγορά, επωνυμίες των μεγαλύτερων εταιριών, κύκλος εργασιών τους, αριθμός καταστημάτων κ.λπ. Το Ινστιτούτο Οικονομικών Ερευνών εκπονεί και έρευνες αγοράς που του παραγγέλλονται, ενώ παίζει επίσης το ρόλο ενός ζωτικής σημασίας φόρουμ έρευνας σε θέματα λιανικού και χονδρικού εμπορίου αλλά και σε άλλους τομείς.

9. Συναλλαγματικές Ισοτιμίες

Το εθνικό νόμισμα είναι η σουηδική κορόνα (SEK) που υποδιαιρείται σε 100 öre. Λογαριασμοί κατοίκων εξωτερικού σε σουηδικές τράπεζες έχουν μετατρεψιμότητα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για πληρωμές εντός Σουηδίας, μεταφορά ποσών σε άλλες χώρες ή αγορά συναλλάγματος. Η μέση ετήσια ισοτιμία κατά το περασμένο έτος ήταν 1 ευρώ = 8,65 SEK και 1 δολ. ΗΠΑ = 6,51 SEK.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

1. Τελευταίες εξελίξεις και προβλέψεις για τη σουηδική οικονομία

Στην τελευταία έκθεση της σουηδικής τράπεζας SEB αναφέρεται ότι, ο ρυθμός ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας πρόκειται να αυξηθεί τα επόμενα δύο χρόνια, ενώ επισημαίνεται ότι το ΑΕΠ στις 34 χώρες του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) αναμένεται να αυξηθεί κατά 2,1% το τρέχον έτος και 2,7% το 2015. Σχετικά με την ευρωζώνη, που αποτελεί τη βασική εξαγωγική αγορά για τη Σουηδία, η έκθεση σημειώνει ότι θα συνεχίσει να σταθεροποιείται, ωστόσο οι προκλήσεις παραμένουν λαμβάνοντας υπόψη το υψηλό δημόσιο χρέος και τα υψηλά επίπεδα ανεργίας που παρατηρούνται σε ορισμένες χώρες της ευρωζώνης.

Όσον αφορά στην οικονομία της Σουηδίας, οι οικονομικοί δείκτες επιβεβαιώνουν τις προβλέψεις για επιτάχυνση της ανάπτυξης. Αναμένεται αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,7% το 2014 (πρόβλεψη που είχε γίνει τον περασμένο Φεβρουάριο έκανε λόγο για ανάπτυξη 2,5% το τρέχον έτος) και 3,1% το 2015. Το έλλειμμα του προϋπολογισμού του δημόσιου τομέα της Σουηδίας θα είναι 1,5% του ΑΕΠ το 2014 και θα μειωθεί περαιτέρω σε 0,5% το 2015. Το δημόσιο χρέος της Σουηδίας θα παραμείνει σταθερό στο 35-36% του ΑΕΠ. Πτώση αναμένεται να σημειώσει η ανεργία, η οποία θα κυμαίνεται στο 7% προς τα τέλη του 2015.

Ο ρυθμός ανάκαμψης σε ορισμένους τομείς της σουηδική οικονομίας (π.χ. τομέας μεταποίησης) είναι κατώτερος του αναμενομένου, ωστόσο διακρίνονται σημάδια βελτίωσης του οικονομικού κλίματος στη χώρα. Αναμένεται συνέχιση της ανοδικής πορείας της εγχώριας κατανάλωσης που οφείλεται κυρίως σε μισθολογικές αυξήσεις, φορολογικές ελαφρύνσεις, χαμηλά επιτόκια δανεισμού κ.α. Τα σουηδικά νοικοκυριά θα επωφεληθούν από τα χαμηλά επιτόκια, την επεκτατική δημοσιονομική πολιτική και την αύξηση των τιμών των κατοικιών. Η αγοραστική δύναμη των σουηδικών νοικοκυριών θα αυξηθεί κατά 3% το 2014, ενώ η αύξηση των τιμών των ακινήτων θα είναι της τάξεως του 5% τόσο το 2014 όσο και το 2015.

Ο πληθωρισμός θα παραμείνει σε επίπεδα χαμηλότερα του στόχου του 2% που έχει θέσει η κεντρική τράπεζα της Σουηδίας (Riksbank). Συγκεκριμένα, ο πληθωρισμός θα ανέλθει σε 0,5% κατά το τρέχον έτος και 1,3% το επόμενο έτος. Σημειώνεται ότι, η διατήρηση του πληθωρισμού σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα επί μακρό χρονικό διάστημα έχει θέσει υπό αμφισβήτηση την ικανότητα πρόβλεψης της Riksbank σχετικά με τις κινητήριες δυνάμεις του πληθωρισμού της χώρας. Επιπλέον, καθώς καταγράφονται τα χαμηλότερα επίπεδα πληθωρισμού στη Σουηδία στη διάρκεια των τελευταίων 15 ετών, πολλοί αναλυτές εκφράζουν τη δυσπιστία τους σχετικά με το στόχο του 2% της Riksbank. Η Κεντρική τράπεζα της Σουηδίας έχει ανακοινώσει ότι ο πληθωρισμός πλέον επηρεάζει σημαντικά τις αποφάσεις της τράπεζας στη διαμόρφωση των επιτοκίων της. Εκτιμάται ότι, η Riksbank θα προβεί σε μείωση του βασικού της επιτοκίου κατά 0,25% τον Ιούλιο και ενδεχομένως σε περαιτέρω μείωση 0,25% κατά τους φθινοπωρινούς μήνες, ενώ άνοδος του βασικού επιτοκίου προβλέπεται προς τα τέλη του 2015 (ενδεχομένως, το βασικό επιτόκιο θα ανέρχεται σε 0,75% τον Δεκέμβριο 2015).

Δεδομένης της συνεχούς μείωσης του βασικού επιτοκίου από την Κεντρική Τράπεζα, η σουηδική κορόνα πρόκειται να δεχθεί ισχυρή πίεση το προσεχές διάστημα και αναμένεται να

υποτιμηθεί σημαντικά έναντι του ευρώ και του δολαρίου. Το 2014, η μέση ετήσια ισοτιμία EUR/SEK θα ανέλθει σε 1 ευρώ = 9,25- 9,30 κορόνες και 1 δολ. ΗΠΑ = 6,70-6,80 κορόνες, ενώ υπολογίζεται ότι το τοπικό νόμισμα θα ανατιμηθεί εκ νέου κατά τη διάρκεια του 2015 οπότε εκτιμάται ότι η μέση ισοτιμία θα είναι 1 ευρώ = 8,60- 8,70 κορόνες και 1 δολ. ΗΠΑ = 6,60-6,70 κορόνες.

Στην έκθεση της τράπεζας SEB, γίνεται αναφορά στις εθνικές βουλευτικές εκλογές που θα λάβουν χώρα τον Σεπτέμβριο του 2014 και ενδεχομένως θα υπάρξει αλλαγή πολιτικού σκηνικού καθώς σύμφωνα με δημοσκοπήσεις το κόμμα των Σοσιαλδημοκρατών αναμένεται να επικρατήσει και ενδεχομένως να σχηματίσει κυβέρνηση συνασπισμού με το κόμμα των Πρασίνων. Στην έκθεση σημειώνεται ότι οι πολιτικές αλλαγές στη Σουηδία σπάνια έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις χρηματοπιστωτικές αγορές, καθώς η δημοσιονομική κατάσταση είναι αρκετά ισχυρή και επιπλέον υπάρχει ευρεία υποστήριξη για την υφιστάμενη δημοσιονομική πολιτική. Εν τούτοις, υπάρχει κάποιος βαθμός αβεβαιότητας για το αποτέλεσμα των προσεχών εκλογών δεδομένου ότι θα προκύψει ένας νέος κυβερνητικός συνασπισμός που δεν έχει δοκιμαστεί προγενέστερα, ενώ επίσης υπάρχουν αρκετοί νέοι επικεφαλής κομμάτων και αυξάνεται συνεχώς η επιρροή του εθνικιστικού κόμματος των Σουηδών Δημοκρατών, με το οποίο δεν επιθυμούν να συνεργαστούν τα λοιπά πολιτικά κόμματα. Επιπρόσθετα, πολιτικά ζητήματα μείζονος σημασίας έχουν καθυστερήσει να εξετασθούν λεπτομερώς και τώρα θα απαιτηθεί μεγαλύτερη συναίνεση μεταξύ των διαφόρων κομμάτων ούτως ώστε αποφευχθούν προβλήματα που θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά τη σουηδική οικονομία. Μεταξύ των σημαντικών θεμάτων συμπεριλαμβάνονται τα εξής: υψηλή νεανική ανεργία, φορολογία, κατασκευή νέων κατοικιών, βελτίωση της ενσωμάτωσης των μεταναστών στη σουηδική κοινωνία, ενέργεια, εκπαιδευτικό σύστημα και θέματα που σχετίζονται με την άμυνα της χώρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ- ΣΟΥΗΔΙΑΣ

1. Διμερές Εμπόριο

Σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία της Σουηδίας, οι εξαγωγές της Ελλάδος προς τη Σουηδία σημείωσαν αύξηση κατά τα τελευταία χρόνια, με μια μικρή μείωση το 2012. Το 2013, οι ελληνικές εξαγωγές σημείωσαν εκ νέου αύξηση της τάξεως του 5,5-6% και ανήλθαν σε 1,28 δισ. κορόνες (148,5 εκατ. ευρώ). Αξίζει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ), οι εξαγωγές της Ελλάδος προς τη Σουηδία ήταν 173,7 ευρώ και σημείωσαν αύξηση περίπου 16%, σε σχέση με το 2012 (149,8 εκατ. ευρώ).

Αντίθετα, παρατηρείται συνεχής μείωση όσον αφορά στις εισαγωγές από τη Σουηδία. Κατά το περασμένο έτος, οι συνολικές εισαγωγές από τη Σουηδία ήταν 2,05 δισ. κορόνες (237,5 εκατ. ευρώ) και μείωση 6% σε σύγκριση με το 2012. Η ΕΛ.ΣΤΑΤ αναφέρει ότι οι εισαγωγές από τη Σουηδία κατά το εξεταζόμενο έτος ήταν 265,5 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας μικρή μείωση κατά 2% (270,9 εκατ. ευρώ το 2012). Συνεχής μείωση παρατηρείται και στο έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου Ελλάδος-Σουηδίας, όπου η μείωση ήταν 20,5% κατά το τελευταίο έτος. Το έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο το 2013 ανήλθε σε 770,2 εκατ. κορόνες (89 εκατ. ευρώ).

Πίνακας 6: Διμερές Εμπόριο Ελλάδος-Σουηδίας τα τελευταία τρία έτη
(Ποσά σε εκατ. SEK. Εντός παρένθεσης το ποσό κατά προσέγγιση σε εκατ. ευρώ)

	2011	2012	2013*
Εξαγωγές (προς Σουηδία)	1340,7 (148,8)	1218,2 (139,9)	1284,4 (148,5)
Εισαγωγές (από Σουηδία)	3113,7 (344,8)	2186,5 (251,0)	2054,6 (237,5)
Όγκος εμπορίου	4454,4 (493,6)	3404,7 (390,9)	3339,0 (386,0)
Εμπορικό ισοζύγιο	-1773,0 (-196,0)	-968,3 (-111,1)	-770,2 (-89,0)

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία της Σουηδίας (Statistics Sweden - SCB)

* Το 2013, το 1 ευρώ, κατά μέσο όρο, αντιστοιχούσε σε 8,65 σουηδικές κορόνες (SEK). Τα προηγούμενα χρόνια η μέση ισοτιμία ήταν για το 2011: 1 ευρώ = 9,03SEK και το 2012: 1 ευρώ = 8,71 SEK

Τα κυριότερα ελληνικά προϊόντα που εξήχθησαν στη Σουηδία το 2013 ήταν τυροκομικά προϊόντα, διόπτρες, πλαστικές ύλες (πολυστυρόλιο), σιδηροκράματα (σιδηρονικέλιο), διάφορες άργιλοι (μπεντονίτης), παρασκευασμένα λαχανικά, φρούτα (κυρίως σταφύλια και πορτοκάλια), ενδύματα, φάρμακα, κα. Τα τυροκομικά προϊόντα (σε πολύ μεγάλο ποσοστό, φέτα), αποτέλεσαν το σημαντικότερο εξαγωγικό προϊόν της Ελλάδας στη Σουηδία με μερίδιο 17,3% επί του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών. Στη δεύτερη θέση βρίσκονται, οι διόπτρες με δύο οπτικά πεδία με ποσοστό 11, 7%. Οι εξαγωγές σημαντικών ποσοτήτων του πολεμικού αυτού υλικού κατά τα δύο τελευταία χρόνια οφείλονται σε συμφωνία που είχε υπογραφεί μεταξύ του σουηδικού στρατού και της ελληνικής εταιρείας «Θέων Αισθητήρες».

Μεταξύ των βασικότερων προϊόντων στις εισαγωγές της Ελλάδας από τη Σουηδία, για το ίδιο πάντα έτος, συγκαταλέγονται φαρμακευτικά παρασκευάσματα, προϊόντα από χαρτί και χαρτόνι, ορυκτέλαια, μηχανήματα, προϊόντα ξυλείας, οινοπνευματώδη ποτά, γαλακτοκομικά, ψάρια παστά κτλ.

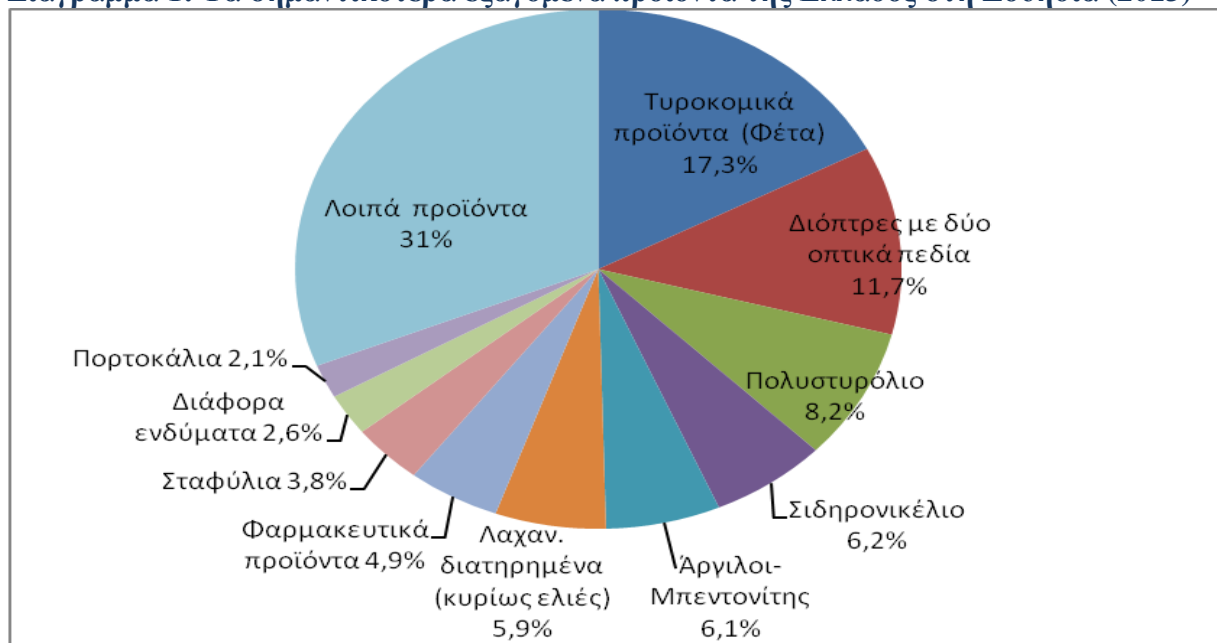
Πίνακας 7: Βασικά εξαγόμενα προϊόντα της Ελλάδος στη Σουηδία
(Ποσά σε εκατ. SEK. Εντός παρένθεσης το ποσό κατά προσέγγιση σε εκατ. ευρώ)

Προϊόντα-Κωδικός Συνδυασμένης Ονοματολογίας	2011		2012		2013	
	Αξία	% στο σύνολο εξαγωγών	Αξία	% στο σύνολο εξαγωγών	Αξία	% στο σύνολο εξαγωγών
04.06 Τυροκομικά προϊόντα (Φέτα)	252,4 (27,9)	18,8%	249,7 (28,7)	20,5%	221,7 (25,6)	17,3%
90.05 Διόπτρες με δύο οπτικά πεδία	-	-	104,9 (12,1)	8,6%	150,6 (17,4)	11,7%
39.03 Πολυμερή του στυ- ρολίου (Πολυστυρόλιο)	-	-	14,1 (1,6)	1,2%	105,1 (12,1)	8,2%
72.02 Σιδηροκράματα (Σιδηρονικέλιο)	289,3 (32,1)	21,6%	77,7 (8,9)	6,4%	79,9 (9,2)	6,2%
25.08 Διάφορες άργιλοι (Μπεντονίτης)	73,8 (8,2)	5,5%	90,6 (10,4)	7,4%	78,6 (9,1)	6,1%
20.05 Λαχαν. διατηρημένα (κυρίως ελιές)	66,2 (7,3)	4,9%	67,8 (7,8)	5,6%	75,9 (8,8)	5,9%
30.04 Φαρμακευτικά προϊόντα	55,9 (6,2)	4,2%	54,2 (6,2)	4,5%	63,0 (7,3)	4,9%
08.06 Σταφύλια, νωπά ή ξηρά	33,5 (3,7)	2,5%	27,4 (3,2)	2,5%	48,9 (5,7)	3,8%
61.04 Διάφορα ενδύματα (κουστούμια, ζακέτες κ.α.)	30,5 (3,4)	2,3%	32,1 (3,7)	2,6%	33,1 (3,8)	2,6%
08.05 Εσπεριδοειδή νωπά (Πορτοκάλια)	29,9 (3,3)	2,2%	35,5 (4,1)	2,9%	27,4 (3,2)	2,1%

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία της Σουηδίας (Statistics Sweden - SCB)

* Το 2013, το 1 ευρώ, κατά μέσο όρο, αντιστοιχούσε σε 8,65 σουηδικές κορόνες (SEK). Τα προηγούμενα χρόνια η μέση ισοτιμία ήταν για το 2011: 1 ευρώ = 9,03SEK και το 2012: 1 ευρώ = 8,71 SEK

Διάγραμμα 1: Τα σημαντικότερα εξαγόμενα προϊόντα της Ελλάδος στη Σουηδία (2013)

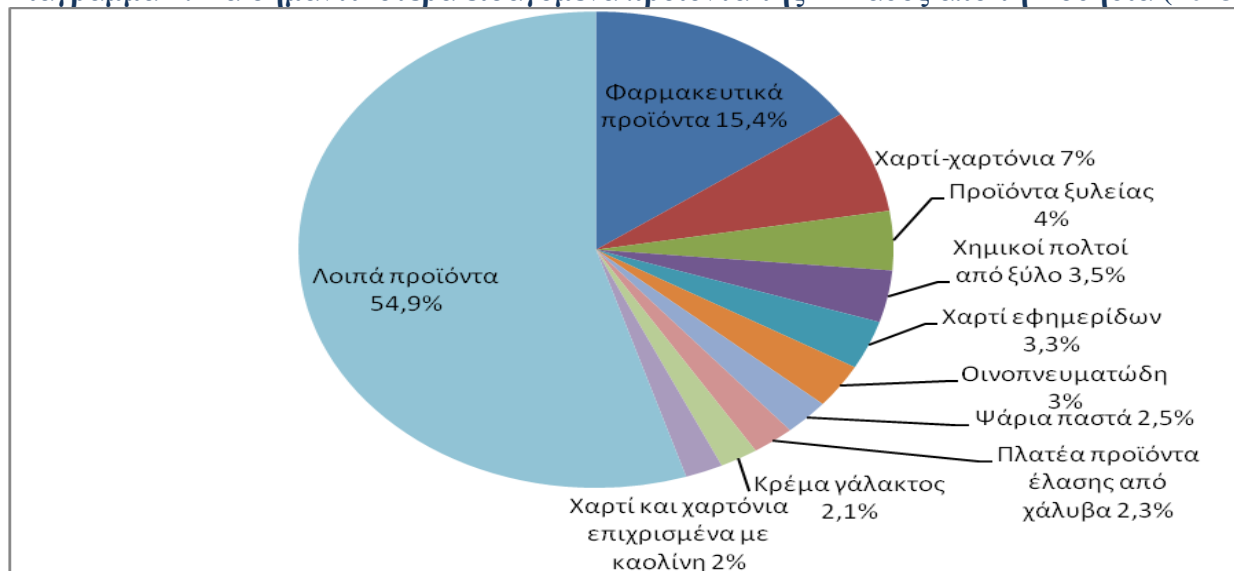
Πίνακας 8: Βασικά εισαγόμενα προϊόντα της Ελλάδος από τη Σουηδία
(Ποσά σε εκατ. SEK. Εντός παρένθεσης το ποσό κατά προσέγγιση σε εκατ. ευρώ)

Προϊόντα-Κωδικός Συνδυασμένης Ονοματολογίας	2011		2012		2013	
	Αξία	% στο σύνολο εισαγωγών	Αξία	% στο σύνολο εισαγωγών	Αξία	% στο σύνολο εισαγωγών
30.04 Φαρμακευτικά προϊόντα	459,1 (50,8)	14,7%	343,1 (39,4)	15,7%	315,7 (36,5)	15,4%
48.02 Χαρτί και χαρτόνια, χωρίς επίχριση ή επάλειψη	208,5 (23,1)	6,7%	127,6 (14,7)	5,8%	144,0 (16,7)	7,0%
44.07 Ξυλεία πριονισμένη ή πελεκημένη κατά μήκος, πάχους > 6 mm	126,9 (14,1)	4,1%	88,6 (10,2)	4,1%	82,5 (9,5)	4,0%
47.03 Χημικοί πολτοί από ξύλο	75,7 (8,4)	2,4%	103,3 (11,9)	4,7%	72,3 (8,4)	3,5%
48.01 Χαρτί εφημερίδων, σε κυλίνδρους ή φύλλα	156,2 (17,3)	5,0%	69,1 (7,9)	3,2%	67,8 (7,8)	3,3%
22.08 Αποστάγματα, λοιπά οινοπνευματώδη ποτά	80,9 (9,0)	2,6%	68,2 (7,8)	3,1%	61,7 (7,1)	3,0%
03.05 Ψάρια αποξηραμένα, αλατισμένα & καπνιστά	121,3 (13,4)	3,9%	81,4 (9,3)	3,7%	50,9 (5,9)	2,5%
72.20 Πλατέα προϊόντα έλασης από ανοξείδωτο χάλυβα, πλάτους < 600mm	36,6 (4,1)	1,2%	25,5 (2,9)	1,2%	47,1 (5,4)	2,3%
04.02 Γάλα & κρέμα γάλακτος, συμπυκνωμένα ή με προσθήκη ζάχαρης	45,6 (5,1)	1,5%	39,5 (4,5)	1,8%	42,7 (4,9)	2,1%
48.10 Χαρτί και χαρτόνια επιχρισμένα με καολίνη ή με άλλες ανόργανες ουσίες	33,7 (3,7)	1,1%	29,7 (3,4)	1,4%	41,8 (4,8)	2,0%

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία της Σουηδίας (Statistics Sweden - SCB)

* Το 2013, το 1 ευρώ, κατά μέσο όρο, αντιστοιχούσε σε 8,65 σουηδικές κορόνες (SEK). Τα προηγούμενα χρόνια η μέση ισοτιμία ήταν για το 2011: 1 ευρώ = 9,03SEK και το 2012: 1 ευρώ = 8,71 SEK

Διάγραμμα 2: Τα σημαντικότερα εισαγόμενα προϊόντα της Ελλάδος από τη Σουηδία (2013)

1.2 Εντοπισμός ελληνικών προϊόντων με προοπτικές αύξησης εξαγωγών

Η λιανική αγορά τροφίμων στη Σουηδία έχει ολιγοπωλιακή μορφή, καθώς οι 3 μεγαλύτερες αλυσίδες super-markets ελέγχουν το 85-90% της σουηδικής αγοράς. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι, η Σουηδία εισάγει περίπου το 50% των τροφίμων της και οι δυνατότητες αύξησης των εξαγωγών ελληνικών τροφίμων είναι πολύ σημαντικές. Στα ράφια των πολυκαταστημάτων παρατηρείται σημαντική παρουσία φέτας, ελαιών και ελαιολάδου από την Ελλάδα.

Σχετικά με κατηγορίες προϊόντων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον στη Σουηδία, σημειώνεται ότι υπάρχουν καλές προοπτικές για τρόφιμα και ποτά βιολογικής παραγωγής, καθώς ολοένα και περισσότερο αυξάνεται ο αριθμός των καταναλωτών στη Σουηδία που προτιμούν βιολογικά καθώς επίσης και άλλα αγροτικά προϊόντα, η παραγωγή των οποίων βασίστηκε σε φυσικές διεργασίες. Σημαντικός είναι ο κλάδος της σοκολατοποιίας και λοιπών ζαχαρωδών καθώς τόσο σε μεγάλα όσο και σε όλα τα μικρά καταστήματα, μπορεί πάντοτε να βρει κάποιος ειδικό τμήμα όπου διατίθενται τέτοιου είδους προϊόντα. Επίσης, υπάρχουν δυνατότητες για εταιρείες που δραστηριοποιούνται στους κλάδους γαλακτοκομικών προϊόντων και χυμών.

Σε ότι αφορά στον κλάδο του οίνου, παραμένει πρόβλημα η χαμηλή παρουσία ελληνικών κρασιών στη σουηδική αγορά, κυρίως λόγω του κρατικού μονοπωλίου. Σχετικά με τον κλάδο των ποτών, το κύριο χαρακτηριστικό είναι ασφαλώς το κρατικό μονοπώλιο αλυσίδας καταστημάτων στη Σουηδία, που ονομάζεται Systembolaget και έχει το αποκλειστικό δικαίωμα λιανικής πώλησης οίνου, μπύρας και λοιπών αλκοολούχων ποτών με περιεκτικότητα οινόπνευματος μεγαλύτερη από 3,5%. Παρόλο που η ΕΕ θεωρεί ότι αυτό αντιβαίνει στην αρχή του ελεύθερου ανταγωνισμού, η Σουηδία επικαλείται λόγους δημόσιας υγείας για να εξηγήσει τη διατήρηση του κρατικού μονοπωλίου διανομής οινόπνευματών. Το Systembolaget διαθέτει ένα δίκτυο με 421 καταστήματα, περισσότερους από 500 αντιπροσώπους σε μικρές κοινότητες και 433 προμηθευτές από όλο τον κόσμο. Οι συνολικές πωλήσεις του κρατικού μονοπωλίου υπερβαίνουν ετησίως τα 3 δισ. ευρώ. Η μπύρα αποτελεί το ποτό με τις μεγαλύτερες πωλήσεις, σχεδόν 50% των συνολικών πωλήσεων, ακολουθούν τα κρασιά με 41% και έπονται τα υπόλοιπα αλκοολούχα ποτά.

Όσον αφορά στα βιολογικά προϊόντα, υπολογίζεται ότι οι εισαγωγές αντιπροσωπεύουν περίπου το 50% των πωλήσεων βιολογικών προϊόντων στη Σουηδία και αναμένεται το ποσοστό αυτό να αυξηθεί, δεδομένου ότι η εγχώρια ζήτηση είναι πολύ μεγαλύτερη από την παραγωγή βιολογικών προϊόντων στη χώρα.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει επίσης, ο κλάδος των καλλυντικών προϊόντων καθώς οι πωλήσεις κυμαίνονται σε υψηλό επίπεδο. Σημειώνεται ότι, στη σουηδική αγορά κυκλοφορούν επιτυχώς καλλυντικά προϊόντα της εταιρείας «Korres» και κρίνεται σκόπιμο να ενισχυθεί περαιτέρω η ελληνική παρουσία στον κλάδο αυτό.

2. Επενδύσεις

Οι περισσότερες επιχειρήσεις, ελληνικών συμφερόντων, δραστηριοποιούνται στον κλάδο τροφίμων και ποτών και εισάγουν σημαντικές ποσότητες διαφόρων προϊόντων. Επίσης κατά τα τελευταία χρόνια έχει αυξηθεί το ενδιαφέρον αρκετών Ελλήνων για ίδρυση εταιρείας (κυρίως στον τομέα της εστίασης) στη Σουηδία.

Η κυβέρνηση της Σουηδίας είχε ανακοινώσει το 2013 διάφορες μειώσεις φόρου για μικρές επιχειρήσεις προκειμένου να βελτιώσει το επιχειρηματικό περιβάλλον και να πραγματοποιηθούν περισσότερες επενδύσεις. Σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση, όσοι αποκτούν μετοχές σε μια μικρή εταιρία θα δύνανται να έχουν μείωση έως και 50% του κόστους αγοράς των μετοχών. Το ανώτατο όριο για τη μείωση αυτή θα είναι 650.000 κορόνες (100.000 δολάρια) ανά άτομο σε ετήσια βάση και θα αφορά επενδύσεις που δεν θα υπερβαίνουν το ποσό των 1,3 εκατ. κορονών. Ο υπουργός Οικονομικών της Σουηδίας, Anders Borg, ανέφερε ότι «ο μειωμένος εταιρικός φόρος και η πρόταση για τις απαλλαγές που αφορούν επενδύσεις μικρής κλίμακας πρόκειται να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα της χώρας και συνεπώς η Σουηδία θα είναι ελκυστικότερη σε εγχώριους και ξένους επενδυτές».

Ο σύνδεσμος ιδιωτικών επενδυτικών και επιχειρηματικών κεφαλαίων της Σουηδίας αντιμετώπισε πολύ θετικά τις εν λόγω προτάσεις, ωστόσο επιθυμούσε την επέκταση του μέτρου και για μεγαλύτερους επενδυτές καθώς επίσης και την αύξηση του μέγιστου ορίου επένδυσης που προτείνεται.

2.1 Προτάσεις προσέλκυσης επενδύσεων

Σημαντικό πεδίο δράσης αναδεικνύεται επίσης στον κτηματομεσιτικό τομέα. Η υπερτίμηση της κτηματομεσιτικής αγοράς στη Σουηδία είναι, πλέον, αντικείμενο του δημοσίου διαλόγου. Γεγονός τούτο σε συνδυασμό με υποτιμημένη κτηματομεσιτική αγορά χώρας μας προσφέρει νέο πεδίο συνεργασίας.

Λαμβάνοντας υπ' όψιν τη σταθερή ροή του σουηδικού τουρισμού προς Ελλάδα, το αυξανόμενο ποσοστό ευπόρων Σουηδών τρίτης ηλικίας, την αύξηση των αεροπορικών δρομολογίων μεταξύ Σουηδίας και Ελλάδας και την κλιματολογική διαφορά μεταξύ των δύο χωρών, αξίζει να διερευνηθεί η δυνατότητα συνεργασίας, στον κτηματομεσιτικό τομέα και συγκεκριμένα όσον αφορά στην αγορά εξοχικής κατοικίας σε διάφορες περιοχές της χώρας μας. Η συνεργασία αυτή θα μπορούσε να αναπτυχθεί με τη σουηδική πλευρά να αναλαμβάνει τη χρηματοδότηση και την πώληση των κατοικιών και την ελληνική πλευρά την κατασκευή. Πέραν του προφανούς επενδυτικού οφέλους, πρέπει να συγκρατηθεί η προστιθέμενη αξία που θα προέκυπτε από τους, επί μακρού διαμένοντες, Σουηδούς επισκέπτες.

3. Χρηματιστήρια

Το Χρηματιστήριο της Στοκχόλμης (Stockholmsbörsen) ιδρύθηκε το 1863 και αποτελεί το κύριο χρηματιστήριο αξιών των σκανδιναβικών χωρών. Σημειώνεται ότι, περισσότερες από 300 εταιρείες είναι εισηγμένες στο εν λόγω χρηματιστήριο. Από το 2008, το Χρηματιστήριο της Στοκχόλμης αποτελεί μέρος του ομίλου NASDAQ OMX.

4. Τουρισμός

Σύμφωνα με τη σουηδική εταιρεία Resurs (ανεξάρτητη συμβουλευτική εταιρεία στη Σουηδία για την τουριστική βιομηχανία) οι Σουηδοί πολίτες κατά το 2013 πραγματοποίησαν 60 εκατ. ταξίδια - αριθμός που ερμηνεύεται με αντιστοιχία 6 ταξιδιών κατά μέσο όρο ανά άτομο. Η Ελλάδα αποτελεί έναν από τους δημοφιλέστερους προορισμούς των Σουηδών καθώς περισσότερα από 626.000 άτομα επισκέφθηκαν τη χώρα μας το 2013, σημειώνοντας αύξηση περίπου 10% σε σύγκριση με το 2012.

Ειδικότερα για το καλοκαίρι του 2013, η Resurs αναφέρει ότι τα ταξίδια των Σουηδών στο εξωτερικό αυξήθηκαν κατά 2,4%, δηλαδή περίπου 150.000 περισσότερα ταξίδια, σε σύγκριση με το καλοκαίρι του 2012. Κατά τους τρεις θερινούς μήνες του 2013, η Ελλάδα, μεταξύ των μεσογειακών χωρών, βρισκόταν στη δεύτερη θέση μετά την Ισπανία, όσον αφορά στις αφίξεις Σουηδών τουριστών καθώς 649.000 Σουηδοί ταξίδεψαν στην Ισπανία, 401.000 στην Ελλάδα, 362.000 στην Τουρκία, 297.000 στη Γαλλία και 278.000 στην Ιταλία.

4.1 Προτάσεις ενίσχυσης τουριστικών ροών προς τη χώρα μας

Λαμβάνοντας υπόψη τον συνολικό πληθυσμό της Σουηδίας Resurs (9,65 εκατ. κάτοικοι), το τουριστικό ρεύμα που κατευθύνεται, σε ετήσια βάση, προς τη χώρα μας από τη Σουηδία είναι αρκετά ικανοποιητικό. Εν τούτοις, υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης και αύξησης του αριθμού των Σουηδών επισκεπτών προς τη χώρα μας. Κρίνεται σκόπιμο να διερευνηθούν οι δυνατότητες προσέλκυσης τουριστών κατά τους χειμερινούς μήνες δεδομένου ότι οι Σουηδοί ταξιδεύουν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, ενώ πολλοί εξ' αυτών επιλέγουν έναν τουριστικό προορισμό με κριτήριο τη δυνατότητα ενασχόλησής τους με αγαπημένες τους αθλητικές δραστηριότητες.

Κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί η ανάγκη σε αεροπορικές εταιρείες που πραγματοποιούν απευθείας πτήσεις από τη Σουηδία προς την Ελλάδα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, όπως παρατείνουν τις πτήσεις τους και κατά τη διάρκεια της χειμερινής ή εαρινής περιόδου, καθώς αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της τουριστικής κίνησης. Όσον αφορά σε επιμέρους μορφές τουρισμού, σημειώνονται τα εξής:

- Θεματικός Τουρισμός: Δεδομένων των άφθονων φυσικών πόρων της Ελλάδας, θα μπορούσαν να επισημανθούν ορισμένες μορφές εναλλακτικού τουρισμού, όπως π.χ. του αρχαιολογικού τουρισμού, του γαστρονομικού και οινικού τουρισμού.
- Αγροτικός τουρισμός: Είναι σημαντικό να γίνουν προσπάθειες για την ανάδειξη των εξαιρετικών προοπτικών που παρουσιάζει ο αγροτουρισμός στη χώρα μας.
- Οικοτουρισμός: Καθώς η Ελλάδα, με την μοναδική γλωρίδα και πανίδα, προσφέρει ποικίλες επιλογές για την δημιουργία προϊόντων οικοτουρισμού, είναι σημαντική η ανάπτυξη του εν λόγω τομέα.
- Γκολφ: Οι προοπτικές ανάπτυξης του γκολφ στην Ελλάδα είναι μεγάλες. Μεγάλος αριθμός Σουηδών πολιτών ασχολείται ενεργά με το γκολφ και συχνά επιλέγει προορισμό διακοπών όπου θα έχει τη δυνατότητα να ασχοληθεί με το αγαπημένο του άθλημα. Θεωρείται κρίσιμης σημασίας να διερευνηθούν οι δυνατότητες προσέλκυσης περισσότερων τουριστών από τη Σουηδία καθώς ο τουρισμός γκολφ δύναται να συμβάλλει θετικά στην αντιμετώπιση του προβλήματος της εποχικότητας του τουρισμού στην Ελλάδα. Η Πρεσβεία συμμετείχε στο παρελθόν σε τουρνουά γκολφ με απώτερο σκοπό την προβολή του τουρισμού γκολφ στη σουηδική αγορά.
- Ιαματικά κέντρα και κέντρα θαλασσοθεραπείας: Καθώς η χώρα μας διαθέτει πληθώρα θερμομεταλλικών πηγών, πολλές εκ των οποίων με θεραπευτικές ιδιότητες, ενδεχομένως να ήταν σκόπιμη η στόχευση συγκεκριμένων ηλικιακών ομάδων από τη Σουηδία που θα ενδιαφέρονταν για αυτό το είδος τουρισμού.
- Ιστιοπλοΐα: Πολυάριθμοι Σουηδοί ασχολούνται με την ιστιοπλοΐα και η χώρα μας διαθέτει εξαιρετικές δυνατότητες για τους τουρίστες που θα επιλέξουν την Ελλάδα για το λόγο αυτό.

- City Breaks: Θα μπορούσε να διερευνηθεί, σε συνάντηση με Tour Operators, η ανάπτυξη τουρισμού πόλεων στα σημαντικότερα αστικά κέντρα της Ελλάδας, π.χ. Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

5. Τομείς Συνεργασίας

Περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και Σουηδίας δύναται να υπάρξει σε πολλούς τομείς, όπως π.χ. τουρισμός, κτηματομεσιτικός τομέας, διάφορες υπηρεσίες, κλάδος τροφίμων και ποτών. Επιπλέον, ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι τεχνολογίες αιχμής και καινοτομίας, δεδομένου ότι τα τελευταία χρόνια έχουν αναπτυχθεί ραγδαίως στη χώρα μας μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που παράγουν ανταγωνιστικά προϊόντα τεχνολογίας αιχμής, ενώ επίσης η Σουηδία θεωρείται από τις πιο καινοτόμες χώρες στον κόσμο.

6. Έργα-Προκηρύξεις

Η σουηδική Υπηρεσία Ανταγωνισμού (Swedish Competition Authority - Konkurrensverket) είναι μια κρατική αρχή με στόχο τη διασφάλιση του ανταγωνισμού και την εποπτεία διαγωνισμών και του συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων στη Σουηδία. Η Υπηρεσία Ανταγωνισμού επιθυμεί την αύξηση του ανταγωνισμού στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα καθώς επίσης τη σωστή και αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν σε δημόσιες συμβάσεις προς όφελος των καταναλωτών. Οι προκηρύξεις διαγωνισμών διέπονται από το σουηδικό νόμο περί δημοσίων συμβάσεων (2007:1091 - LOU), που σε μεγάλο βαθμό βασίζεται σε οδηγίες της ΕΕ σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις.

7. Δράσεις Οικονομικής Διπλωματίας

- Το Γραφείο ΟΕΥ Στοκχόλμης κατά το 2013 πραγματοποίησε ενημερωτικά σημειώματα για την αγορά για την αγορά ελαιών - ελαιολάδου και των βιολογικών προϊόντων στη Σουηδία. Στο Γραφείο ΟΕΥ, κατά το 2013, απευθύνθηκαν 296 φορείς ή επιχειρήσεις από την Ελλάδα, οι οποίες υπέβαλλαν αιτήματα, κυρίως για εύρεση συνεργατών και επέκταση των δραστηριοτήτων τους. Άλλες δράσεις στις οποίες το Γραφείο ΟΕΥ είχε άμεση ή έμμεση συμμετοχή κατά το περασμένο έτος: Σύνταξη μηνιαίου ενημερωτικού δελτίου με οικονομικές και επιχειρηματικές ειδήσεις από τη Σουηδία, το οποίο αποστέλλεται τόσο στην Κεντρική υπηρεσία όσο και στα περισσότερα επιμελητήρια και οικονομικούς-εμπορικούς φορείς της Ελλάδος.
- Καταγγελία του Γραφείου ΟΕΥ τον Ιούλιο του 2013 προς την αρμόδια αρχή της Σουηδίας (Livsmedelsverket - National Food Agency of Sweden) κατόπιν εντοπισμού παράνομης χρήσης της ονομασίας «φέτα» σε τυριά που πωλούνταν σε συνοικιακό super-market της Στοκχόλμης. Η επέμβαση του γραφείου είχε ως αποτέλεσμα την άμεση απόσυρση όλων των προϊόντων με την παραπλανητική ονομασία και των σχετικών διαφημιστικών φυλλαδίων.
- Επαφές με ομογενείς - εισαγωγείς οίνων με σκοπό την αύξηση του μεριδίου αγοράς των ελληνικών κρασιών στη σουηδική αγορά.
- Εκδήλωση προβολής της ελληνικής γαστρονομίας στη Στοκχόλμη, στις 4 Σεπτεμβρίου 2013, στην οποία είχαν προσκληθεί και παραβρέθηκαν οικονομικοί και επιχειρηματικοί παράγοντες, δημοσιογράφοι, εκπρόσωποι της ομογένειας στη Σουηδία, καθώς επίσης μέλη του διπλωματικού σώματος. Κατά την εκδήλωση, έλαβαν χώρα παρουσιάσεις των ελληνικών προϊόντων προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης (ΠΟΠ) και γεωγραφικής ένδειξης (ΠΓΕ), καθώς και των ελληνικών κρασιών. Στο πλαίσιο της εκδήλωσης, πραγματοποιήθηκε επίσης η ίδρυση υποκαταστήματος στη Σουηδία της Λέσχης

Αρχιμαγείρων Ελλάδος. Μετά την ολοκλήρωση των παρουσιάσεων, ακολούθησε γευσιγνωσία ελληνικής κουζίνας, όπου οι καλεσμένοι είχαν την ευκαιρία να γευτούν παραδοσιακά εδέσματα της χώρας μας και να δοκιμάσουν ποικιλίες ελληνικών κρασιών από διαφορετικές περιοχές της Ελλάδος.

- Παρουσίαση ελληνικών παραδοσιακών προϊόντων διατροφής σε τελετή επίδοσης διπλώματος και διασήμων στον κ. Berndt Arell, γενικό διευθυντή του Εθνικού Μουσείου της Σουηδίας. Η τελετή πραγματοποιήθηκε στην πρεσβευτική κατοικία στη Στοκχόλμη, στις 20 Σεπτεμβρίου 2013 και οι προσκεκλημένοι είχαν τη δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με την ελληνική κουζίνα και να γευτούν προϊόντα, όπως π.χ. αυγοτάραχο, ελαιόλαδο, ελιές, γιαούρτι, μέλι, παξιμάδια και διάφορα άλλα.
- Συνδρομή σε ελληνικές εταιρείες που συμμετείχαν στη διεθνή έκθεση τροφίμων «Mitt Kök», η οποία επίσης έλαβε χώρα στον εκθεσιακό χώρο International Fairs & Congress Centre, στη Στοκχόλμη από 7 έως 10 Νοεμβρίου 2013.
- Διοργάνωση εκδήλωσης προβολής ταξιδιωτικών προορισμών της Ελλάδας μέσω των social media με παράλληλη παρουσίαση ελληνικών οίνων. Η εκδήλωση έλαβε χώρα στις 11 Δεκεμβρίου 2013 και παραβρέθηκαν εκπρόσωποι της επιχειρηματικής κοινότητας και τουριστικών πρακτορείων της Σουηδίας, αντιπρόσωποι διαφόρων ενώσεων και φορέων, δημοσιογράφοι, φοιτητές μεταπτυχιακών σπουδών καθώς επίσης και μέλη του διπλωματικού σώματος.

8. Προτάσεις εξειδικευμένων δράσεων ενίσχυσης της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας στη σουηδική αγορά

Μεταξύ των δράσεων του Γραφείου ΟΕΥ είναι η άμεση ανταπόκριση στα εκατοντάδες αιτήματα που λαμβάνει το Γραφείο προκειμένου να διευκολύνει το έργο των Ελλήνων εξαγωγέων κατά την αναζήτηση εμπορικών συνεργατών στη σουηδική αγορά. Επίσης προβλέπεται η εκπόνηση σημειωμάτων για τα σημαντικότερα ελληνικά εξαγόμενα προϊόντα και η αποστολή μηνιαίων ενημερωτικών δελτίων σε επιμελητήρια και επιχειρηματικούς φορείς της χώρας μας.

Προτείνεται η διοργάνωση εμπορικών και επιχειρηματικών αποστολών προς τη Σουηδία καθώς επίσης η συμμετοχή περισσότερων εταιρειών σε διεθνείς εκθέσεις που πραγματοποιούνται στη χώρα. Με τον τρόπο αυτό δίνεται η δυνατότητα σε ελληνικές εταιρείες να έχουν άμεση επαφή με σουηδικές εταιρείες και συνεπώς αυξάνονται οι πιθανότητες συνεργασίας μεταξύ τους. Επίσης κρίνεται σκόπιμη η διοργάνωση εκδηλώσεων προβολής ελληνικής γαστρονομίας δεδομένου ότι αποτελούν σημαντική ευκαιρία προβολής ελληνικών προϊόντων.

Επιπλέον, το Γραφείο ΟΕΥ από κοινού με το Γραφείο Τύπου και Επικοινωνίας Στοκχόλμης βρίσκονται σε συνεχή επικοινωνία με τους ιθύνοντες του κλαδικού περιοδικού «Världens viner» (Wines of the World) για έκδοση τεύχους αποκλειστικά για οίνους από διάφορες περιοχές της Ελλάδας. Η συγκεκριμένη έκδοση θα μπορούσε ενδεχομένως να έχει πολλαπλά οφέλη για την προβολή των ελληνικών οίνων σε μια πολύ δύσκολη αγορά όπου το κυρίαρχο στοιχείο είναι το κρατικό μονοπώλιο αλκοολούχων ποτών. Δημοσιογράφοι που εργάζονται για το περιοδικό πρόκειται να μεταβούν στη χώρα μας και να επισκεφθούν διάφορες μονάδες οινοπαραγωγής. Είναι απαραίτητη η συνεργασία ενώσεων οίνου της Ελλάδας και για το λόγο τούτο το Γραφείο ΟΕΥ έχει έγκαιρα ενημερώσει όλους τους ενδιαφερομένους προκειμένου να διευκολύνουν στο μέτρο του δυνατού, το έργο των Σουηδών δημοσιογράφων.

9. Διεθνείς Εκθέσεις

Οι σημαντικότεροι εκθεσιακοί φορείς στη Σουηδία είναι οι κάτωθι:

Stockholm International Fairs

Mässvägen 1, Älvsjö
S-125 80 Stockholm
Tel : 0046 87494100
Fax: 0046 87496178
E-mail: info@stockholmsmassan.se
Website: www.stockholmsmassan.se

Svenska Mässan - The Swedish Exhibition & Congress Centre

Box 5222, 40224 Gothenburg
Tel: 0046 31 708 80 00
Fax: 0046 31160330
E-mail: infomaster@svenskamassan.se
Website: www.svenskamassan.se

Kistamässan

Arne Beurlings Torg 5
Box 1128, 164 22 Kista
Tel: 0046 8506 652 25
E-mail: info@artexis.se
Website: www.kistamassan.se

Elmia AB

Elmiavägen 11
SE-554 54 Jönköping
Tel: 0046 36152000
Fax: 0046 36 16 46 96
E-mail: stefan.carlsson@elmia.se
Website: www.elmia.se

Malmömässan

Mässgatan 6
215 32 Malmö
Tel: 0046 40 631 11 10
E-mail: info@malmomassan.se
Website: www.malmomassan.se

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ1 ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ

1. Υποδοχή της τοπικής αγοράς και αντιμετώπιση των ελληνικών προϊόντων από το καταναλωτικό κοινό της χώρας διαπίστευσης

Για την πλειοψηφία των Σουηδών πολιτών, η Ελλάδα θεωρείται ως χώρα-παραγωγός υψηλής ποιότητας εδώδιμων προϊόντων. Η ελληνική διατροφή τυγχάνει σημαντικής εκτίμησης εκ μέρους των Σουηδών καταναλωτών, ενώ για πολλούς πολίτες της χώρας τα ελληνικά τρόφιμα είναι στενά συνυφασμένα με την αποδοχή και την ταυτότητα της υγιεινής μεσογειακής διατροφής.

Υπάρχουν πολλά παραδοσιακά ελληνικά εστιατόρια τόσο στη Στοκχόλμη όσο και σε άλλες πόλεις της Σουηδίας καθώς επίσης αρκετές εταιρείες, ελληνικών συμφερόντων, που δραστηριοποιούνται στη σουηδική αγορά και εισάγουν πολλά τρόφιμα από την Ελλάδα. Στα super markets του ολιγοπωλίου παρατηρείται σημαντική παρουσία των παραδοσιακών ελληνικών τροφίμων, ωστόσο πολύ συχνά ανταγωνιστικές εταιρείες προσπαθούν να παραπλανήσουν το σουηδικό καταναλωτικό κοινό, δημιουργώντας την ψευδή εντύπωση ότι τα προϊόντα τους είναι ελληνικά (χαρακτηριστικό παράδειγμα το στραγγιστό γιαούρτι, δεδομένου ότι κυκλοφορούν συναφή προϊόντα με την ένδειξη «Greek style yogurt», ενώ έχουν υπάρξει κρούσματα παραπλανητικής χρήσης της ονομασίας φέτα)

Οι περισσότεροι Σουηδοί πολίτες δεν γνωρίζουν ότι μεταξύ των σημαντικότερων εξαγωγικών ελληνικών αγαθών προς τη Σουηδία συμπεριλαμβάνονται επίσης διάφορα αγαθά και πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται στη βιομηχανία της χώρας καθώς θεωρούν ότι οι εξαγωγές της Ελλάδας προς τη Σουηδία εξαντλούνται στα παραδοσιακά ελληνικά τρόφιμα (π.χ. ελαιόλαδο, ελιές, γιαούρτι, φέτα, ξηροί καρποί κ.α.).

2. Η Ελλάδα ως τουριστικός προορισμός

Η Ελλάδα αποτελεί αναμφισβήτητα εξαιρετικά δημοφιλή προορισμό για τους Σουηδούς τουρίστες καθώς η χώρα μας εξακολουθεί να προσελκύει μεγάλο αριθμό Σουηδών. Παρατηρείται συνεχής αύξηση του τουριστικού ρεύματος κατά τα τελευταία χρόνια (ακόμα και κατά την περίοδο 2011-2012 παρά το γεγονός ότι υπήρξε, από μερίδα του σουηδικού Τύπου, αρνητική δημοσιότητα για τη χώρα μας λόγω της οικονομικής κρίσης). Μεταξύ των δημοφιλέστερων ελληνικών προορισμών για τους Σουηδούς τουρίστες συγκαταλέγονται η Ρόδος, η Κρήτη, η Σάμος και η Κέρκυρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

1. Γενικά για την αγορά της Σουηδίας

Όσοι ενδιαφερόμενοι επιθυμούν να εξάγουν στη Σουηδία έχουν να αντιμετωπίσουν δύο προβλήματα: αφενός την είσοδο και αφετέρου την παραμονή των προϊόντων του στην αγορά. Η στρατηγική πρέπει να έχει σχεδιασθεί εκ των προτέρων, ώστε να αποφευχθούν λάθη που μπορούν να περιορίσουν τις μελλοντικές δυνατότητες πωλήσεων στη σουηδική αγορά. Υπάρχουν διάφορες εναλλακτικές λύσεις, με διαφορετικές επιπτώσεις η καθεμιά. Εάν αποκλεισθεί η δημιουργία θυγατρικής εταιρίας ή γραφείου ως πολύ δαπανηρή λύση, τότε η πώληση μπορεί να γίνει είτε με απευθείας επαφές με τους εισαγωγείς ή χονδρεμπόρους είτε μέσω εμπορικού αντιπροσώπου.

Πάντως, η βέλτιστη λύση ποικίλλει κατά περίπτωση. Όλα εξαρτώνται από τις δυνατότητες και ικανότητες του εξαγωγέα, από το προϊόν, από το προφίλ που ο εξαγωγέας θέλει να δημιουργήσει στη σουηδική αγορά, αλλά και από το ποιος είναι ο επιθυμητός και ο δυνατός βαθμός ελέγχου της όλης εμπορικής διαδικασίας. Η επιτυχία των πωλήσεων στη σουηδική αγορά δεν εξαρτάται μόνον από τις ενέργειες του συνεργαζόμενου εισαγωγέα ή αντιπροσώπου. Ο εξαγωγέας οφείλει να είναι σε στενή επαφή με τον εισαγωγέα ή τον αντιπρόσωπό του στη Σουηδία και να συμμετέχει ενεργά στις δραστηριότητες εμπορικής προβολής, μάρκετινγκ και πιθανής τροποποίησης ή βελτίωσης του προϊόντος ανάλογα με τις εκάστοτε απαιτήσεις της αγοράς.

Περίπου το 80% των εργαζομένων στη Σουηδία ανήκουν σε κάποιο συνδικάτο. Το ποσοστό του πληθυσμού της χώρας που είναι αλλοδαποί αυξάνει, χωρίς να λείπουν και οι διακρίσεις σε θέματα κατοικίας, εκπαίδευσης και εργασίας. Η εργατική νομοθεσία της χώρας επιβάλλει την εκπροσώπηση των εργαζομένων στο ΔΣ οποιασδήποτε εταιρίας με πάνω από 25 εργαζομένους. Γενικά, η εργατική νομοθεσία καθιστά τις δραστηριότητες χαμηλού εργατικού κόστους μάλλον δαπανηρές, παρόλο που η χώρα είναι ανοικτή σε οικονομικούς μετανάστες, με αποτέλεσμα η διαδικασία franchising να είναι δύσκολη υπόθεση. Αντίθετα, ο σχεδιασμός, η έρευνα και η ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών είναι σχετικά μη δαπανηρές δραστηριότητες και άκρως ανταγωνιστικές λόγω του χαμηλού κόστους των επιστημόνων, των μηχανικών και των ερευνητικών κέντρων της χώρας.

Στη Σουηδία εδρεύουν κατά κεφαλή περισσότερες διεθνείς εταιρείες από οποιαδήποτε άλλη χώρα. Η χώρα είναι το οικονομικό κέντρο της ευρύτερης περιοχής της Σκανδιναβίας, μιας αγοράς με πάνω από 25 εκατ. καταναλωτές, αλλά και της Βαλτικής από την οποία προστίθενται επίσης οι αγορές της Εσθονίας, Λετονίας, Λιθουανίας, ΒΔ Ρωσίας (με κέντρο την Αγία Πετρούπολη), Βορ. Πολωνίας, Βορ. Γερμανίας και ανατολικής πλευράς του Ηνωμ. Βασιλείου. Ειδικά μεταξύ Σουηδίας, Δανίας, Νορβηγίας και Φινλανδίας υπάρχει ένας ιδιότυπος καταμερισμός οικονομικών δραστηριοτήτων που χαρακτηρίζονται και από χαμηλή διαφθορά.

Δεν παρατηρείται όμως μεγάλη παρουσία μη Σκανδιναβών στελεχών επιχειρήσεων και δεν κυκλοφορούν ξενόγλωσσες εφημερίδες ή άλλα ξενόγλωσσα έντυπα. Εν τούτοις, σημαντική πληροφόρηση δύναται να παρέχεται από τις ηλεκτρονικές αγγλόφωνες εφημερίδες «The Local» (www.thelocal.se) και «The Swedish Wire» (www.swedishwire.com). Οι Σουηδοί βέβαια είναι

λάτρεις του Διαδικτύου και πρωτοπόροι στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση, αλλά οι παρεχόμενες πληροφορίες και υπηρεσίες είναι στην αγγλική γλώσσα και γενικόλογες, ώστε οποιαδήποτε ανάλυση εις βάθος απαιτεί προσωπική επαφή και χρήση της σουηδικής γλώσσας.

Η Σουηδία πρωτοπορεί διεθνώς στις τηλεπικοινωνίες, τους Η/Υ, τα ηλεκτρονικά, φαρμακευτικά, ιατρικά και βιοτεχνολογικά προϊόντα, αλλά και στις εναλλακτικές πηγές ενέργειας. Η χώρα βρίσκεται στην κορυφή της κλίμακας αποδοχής της υψηλής τεχνολογίας και οι τομείς της νανοτεχνολογίας και έρευνας εμβρυονικών κυττάρων αναπτύσσονται ραγδαία. Η εγχώρια βιομηχανία αυτοκινήτων και αεροσκαφών, αναπτύσσονται σε στενή συνεργασία και με την οικονομική συμμετοχή αμερικανικών εταιρειών.

Παρόλο που είναι σχετικά ακριβή, η σουηδική αγορά αποτελεί ιδεώδες πεδίο δοκιμής νέων προϊόντων, καινοτομιών και υπηρεσιών και δη προέλευσης ΗΠΑ, πριν εν συνεχεία προωθηθούν στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές αγορές. Οι Σουηδοί υιοθετούν γρήγορα κάτι το νέο και πρωτοποριακό. Επίσης, οι Σουηδοί είναι ευαίσθητοι στη διάθεση του επιχειρηματικού τους χρόνου. Δεν θα συμφωνήσουν ποτέ για μια συνάντηση εάν δεν υφίσταται σαφής αντικειμενικός σκοπός και δεν αναμένουν κάποιο κέρδος από αυτή την επένδυση του χρόνου τους.

2. Κέντρα και δίκτυα διανομής

Η διανομή των προϊόντων, όπως έχει εξελιχθεί σήμερα, χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερη αποτελεσματικότητα. Σχεδόν δύο τρίτα του συνόλου των εισαγωγών διακινούνται από τους εισαγωγείς-χονδρεμπόρους. Τα καταναλωτικά αγαθά και οι βιομηχανικές πρώτες ύλες εισάγονται συνήθως με τον τρόπο αυτό. Τα κύρια κέντρα διανομής είναι η Στοκχόλμη, το Γκέτεμποργκ, το Μάλμε και το Χέλσινγκμποργκ.

Στη Στοκχόλμη (1,9 εκατ. κάτοικοι μαζί με τα προάστεια), πρωτεύουσα και επιχειρηματικό κέντρο της χώρας, έχουν την έδρα τους οι περισσότεροι μεγάλοι φορείς και οργανισμοί καθώς και πολλές πολυεθνικές που έχουν δραστηριότητες στις βόρειες και τις Βαλτικές χώρες. Σημειώνεται ότι η Στοκχόλμη συγκαταλέγεται ανάμεσα στις ακριβότερες πόλεις του κόσμου, όπερ προσφέρει ευκαιρίες για πωλήσεις ανταγωνιστικών προϊόντων και έναρξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στη χώρα.

Το Γκέτεμποργκ (Göteborg, 800.000 κάτοικοι) που είναι διεθνές θαλάσσιο διαμετακομιστικό και βιομηχανικό κέντρο είναι το κυριότερο λιμάνι διεθνούς εμπορικής σύνδεσης της χώρας. Βρίσκεται στα νοτιοδυτικά παράλια και είναι επίσης μεγάλο βιομηχανικό κέντρο με ευρύ φάσμα παραγωγής, από οχήματα μέχρι πετροχημικά.

Το Μάλμε (Malmö) και το Χέλσινγκμποργκ (Helsingborg) είναι πόλεις της νότιας ακτής της χώρας, σε μικρή απόσταση από τη γειτονική Δανία. Είναι σημαντικά λιμάνια εμπορικής διακίνησης προς την ηπειρωτική Ευρώπη, η δε γέφυρα μεταξύ Μάλμε και Κοπεγχάγης που συνδέει τη Σκανδιναβία με την υπόλοιπη Ευρώπη δόθηκε στην κυκλοφορία το καλοκαίρι του 2000.

Μολονότι τα δύο τρίτα του εδάφους της Σουηδίας στο βορρά είναι αραιοκα-τοικημένα, υπάρχουν εκεί πολλές βιομηχανίες δασικών προϊόντων, εξόρυξης και υδροηλεκτρικής ενέργειας, ενώ τα σπουδαιότερα αστικά κέντρα είναι οι πόλεις Sundsvall, Umeå, Skellefteå και Luleå.

Η στρατηγική εισόδου στην αγορά ποικίλλει ανά προϊόν και τομέα. Εμπορικοί αντιπρόσωποι (agents) και αποκλειστικοί διανομείς (sole distributors) θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν ευρέως στην αρχική φάση εισόδου στην αγορά. Η αρχική επίσκεψη του Έλληνα επιχειρηματία στη Σουηδία θεωρείται απαραίτητη, ή και του Σουηδού στην Ελλάδα, δεδομένου ότι οι Σουηδοί βασίζονται στην κατά πρόσωπο εντιμότητα και για να κλείσουν συμφωνία προτιμούν «να δώσουν τα χέρια» στην αρχή. Μεγάλη προσοχή πρέπει να δοθεί στο γεγονός ότι η διαδικασία λήψης αποφάσεων στη Σουηδία βασίζεται στην αρχή της ομοφωνίας όλων των εμπλεκομένων και εν συνεχεία στην εφαρμογή προσεκτικών προγραμμάτων χωρίς απότομες αλλαγές. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα για την ελληνική πλευρά να παρουσιασθούν αρχικά μεγάλες καθυστερήσεις και δαπάνες προετοιμασίας σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές ή αμερικανικές συνεργασίες (longer up-front sales cycle).

Καταναλωτές και επιχειρηματίες στη Σουηδία ενδιαφέρονται εξίσου και έντονα για εισαγωγές. Η χώρα προσφέρει αρκετές αποτελεσματικές μεθόδους για την διανομή και πώληση εισαγομένων προϊόντων.

Λόγω του ότι το σύνολο σχεδόν του σουηδικού πληθυσμού είναι διαδικτυωμένο, αυξάνονται συνεχώς οι πωλήσεις μέσω του Internet και αντιστοιχούν σε 7-7,5% του συνολικού λιανικού εμπορίου. Μια εξαγωγική εταιρία που ενδιαφέρεται να ξεκινήσει ηλεκτρονικό εμπόριο στη Σουηδία θα πρέπει να εγγραφεί στο Μητρώο Καταχώρισης Εταιριών, όπως συμβαίνει και με όλες τις άλλες εταιρίες που ασκούν εμπορικές δραστηριότητες στη Σουηδία. Υπάρχουν 3 μορφές εμπορικής δραστηριότητας μέσω του διαδικτύου, από εταιρία σε εταιρία, από εταιρεία σε καταναλωτή και από καταναλωτή σε καταναλωτή. Από το συνολικό ηλεκτρονικό εμπόριο μόλις το 5% αφορά σε αγορές από το εξωτερικό, κυρίως ευρωπαϊκές.

Οι τεχνικές ανάπτυξης πωλήσεων στη Σουηδία δεν διαφέρουν από τις υπόλοιπες αναπτυγμένες αγορές των ΗΠΑ και της Δυτ. Ευρώπης. Αποφασιστικοί παράγοντες είναι η τιμή, η ποιότητα και η ακρίβεια στην παραλαβή των εμπορευμάτων. Οι σουηδικές εταιρείες δεν αλλάζουν εύκολα προμηθευτές και πολλές εμπορικές σχέσεις διατηρούνται για δεκαετίες. Η διαφήμιση παίζει μεγάλο ρόλο στη Σουηδία και όλων των τύπων τα μέσα είναι διαθέσιμα. Καθημερινές εφημερίδες ή εβδομαδιαίες εφημερίδες για μια συγκεκριμένη περιοχή της πόλης και άλλα έντυπα καλύπτουν πάνω από το 50% των δαπανών διαφήμισης. Η ταχυδρόμηση ή διανομή σε κάθε πόρτα διαφημιστικών φυλλαδίων είναι η δεύτερη πιο προσφιλή μέθοδος και ακολουθεί το ραδιόφωνο και η τηλεόραση. Επίσης η διαφήμιση εντός του καταστήματος και σε εξωτερικό χώρο μέσω μικρών ή μεγάλων αφισών είναι άλλες εναλλακτικές λύσεις.

3. Δομή της λιανικής αγοράς της Σουηδίας

Θα πρέπει να επισημανθεί αρχικά ότι η Σουηδία εισάγει περίπου το 50% των τροφίμων της και οι δυνατότητες περαιτέρω αύξησης των εξαγωγών ελληνικών τροφίμων είναι πολύ σημαντικές. Η λιανική αγορά τροφίμων έχει ολιγοπωλιακή μορφή καθώς οι 3 μεγαλύτερες αλυσίδες super-markets ελέγχουν το 85-90% της σουηδικής αγοράς. Είναι κατά σειρά η ICA, η COOP και η Axfood. Μεγαλύτερη αλυσίδα λιανικής πώλησης είναι η ICA με μερίδιο αγοράς 45-49% και περισσότερα από 1.350 καταστήματα στη Σουηδία. Η δεύτερη μεγαλύτερη αλυσίδα super-markets είναι η Coop, με μερίδιο αγοράς 21-23%, ενώ στην τρίτη θέση είναι η αλυσίδα λιανικής πώλησης Axfood με μερίδιο αγοράς 18%, η οποία διαθέτει καταστήματα με τις

επωνυμίες Willys και Hemköp. Σημαντική παρουσία στη σουηδική αγορά έχει επίσης η Bergendahls με μερίδιο αγοράς 5-6%, τα Lidl με περισσότερα από 80 καταστήματα στη χώρα καθώς επίσης τα Seven Eleven και Pressbyrån.

Υπάρχουν επίσης μικρότερες αλυσίδες καταστημάτων τροφίμων, ενώ σημειώνουν συνεχώς άνοδο μικρά καταστήματα σε γειτονιές με μεγάλη συγκέντρωση οικονομικών μεταναστών που αναζητούν παραδοσιακά εισαγόμενα τρόφιμα από τις χώρες τους. Επίσης, εστιατόρια διεθνούς κουζίνας έχουν προκαλέσει ζήτηση για πολλά εισαγόμενα τρόφιμα και μαζί με τα παραπάνω μικρά καταστήματα έχουν δημιουργήσει ένα διαφορετικό δίαυλο διανομής εισαγόμενων τροφίμων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η δημοσιονομική κατάσταση της Σουηδίας κρίνεται αρκετά ικανοποιητική, εν τούτοις η σουηδική Κυβέρνηση θεωρεί ότι η γενικότερη οικονομική κρίση που έχει πλήξει πολλές ευρωπαϊκές χώρες κατά τα τελευταία έτη, επηρέασε αρνητικά το ρυθμό ανάπτυξης της Σουηδίας, δεδομένου ότι η σουηδική οικονομία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις εξαγωγές που πραγματοποιεί. Πρέπει να σημειωθεί ότι, το 56% των εξαγωγών της Σουηδίας κατευθύνεται προς τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ το 38% προς την ευρωζώνη. Επίσης, η σουηδική κορόνα ενισχύεται συνεχώς σε σχέση με το ευρώ, γεγονός που δυσχεραίνει ακόμα περισσότερο τις προσπάθειες της Σουηδίας για αύξηση των εξαγωγών της.

Το δημόσιο χρέος της Σουηδίας ανερχόταν σε 1,28 τρισ. κορόνες (148 δισ. ευρώ) στο τέλος του 2013, το οποίο αντιστοιχεί στο 35% περίπου του ΑΕΠ της χώρας. Εντούτοις, το ποσοστό χρέους του ιδιωτικού τομέα είναι αρκετά υψηλό και ανέρχεται σε περίπου 240% του ΑΕΠ.

Το Δεκέμβριο του 2013, η ανεργία στη Σουηδία κυμαινόταν σε 8,5 %, ενώ η ανεργία των νέων κάτω των 24 ετών υπερβαίνει το 25%. Κατά την παρουσίαση του προϋπολογισμού έτους 2014, στο Κοινοβούλιο της χώρας, η σουηδική κυβέρνηση είχε αναφέρει ότι, θα ληφθούν πρόσθετα μέτρα με σκοπό την αύξηση της απασχόλησης και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

Η Σουηδία πρωτοπορεί διεθνώς ως χώρα ελεύθερου εμπορίου και περισσότερη από τη μισή της οικονομία εξαρτάται από το εξωτερικό της εμπόριο. Η αξία των εξαγωγών της χώρας κατά το 2013 ανήλθε σε 1,09 τρισ. κορόνες Σουηδίας (126,2 δισ. ευρώ), ενώ το ίδιο διάστημα οι εισαγωγές ήταν 1,04 τρισ. κορόνες (120,4 δισ. ευρώ). Το 2013, το πλεόνασμα στο εμπορικό ισοζύγιο της χώρας έφθασε τις 51 δισ. κορόνες (5,9 δισ. ευρώ).

Σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία της Σουηδίας, οι ελληνικές εξαγωγές προς τη Σουηδία ανήλθαν το 2013 σε 1,28 δισ. κορόνες (148,5 εκατ. ευρώ), παρουσιάζοντας αύξηση 5,5-6% σε σχέση με το 2012. Εν τούτοις, η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ) αναφέρει ότι οι εξαγωγές της Ελλάδος προς τη Σουηδία ήταν 173,7 ευρώ και σημείωσαν αύξηση περίπου 16%, σε σχέση με το 2012 (149,8 εκατ. ευρώ).

Το 2013, οι εισαγωγές της Ελλάδος από τη Σουηδία ήταν 2,05 δισ. κορόνες (237,5 εκατ. ευρώ), σημειώνοντας μείωση 6% σε σύγκριση με το 2012. Συνεχής μείωση παρατηρείται τα τελευταία χρόνια και στο έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου Ελλάδος-Σουηδίας, όπου η μείωση ήταν 20,5% κατά το τελευταίο έτος. Το έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο το 2013 ανήλθε σε 770,2 εκατ. κορόνες (89 εκατ. ευρώ).

Μεταξύ των βασικότερων ελληνικών προϊόντων που εξήχθησαν στη Σουηδία το 2013 ήταν τυροκομικά προϊόντα, διόπτρες, πλαστικές ύλες, σιδηρονικέλιο, μπεντονίτης, παρασκευασμένα λαχανικά, φρούτα (κυρίως σταφύλια και πορτοκάλια), ενδύματα, φάρμακα, κα. Όσον αφορά στις εισαγωγές της Ελλάδας από τη Σουηδία, για το ίδιο πάντα έτος, συγκαταλέγονται φαρμακευτικά παρασκευάσματα, προϊόντα από χαρτί και χαρτόνι, ορυκτέλαια, μηχανήματα, προϊόντα ξυλείας, οινοπνευματώδη ποτά, γαλακτοκομικά, ψάρια παστά κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ

1. Ελληνικές Αρχές

Ελληνική Πρεσβεία	Τηλ. (+46-8) 545 660 10	www.mfa.gr/stockholm
Γραφείο ΟΕΥ	Τηλ. (+46-8) 545 660 15	commerce.stockholm@mfa.gr
Γραφείο Τύπου	Τηλ. (+46-8) 660 24 80	grpess@comhem.se
Ελληνική Ομοσπονδία (ΟΕΣΚΣ)	Τηλ. (+46-8) 627 00 27	www.grekiskarikisforbundet.se

2. Σουηδικοί Εμπορικοί Φορείς

Swedish Trade Federation	Τηλ. (+46-10) 471 85 00	www.svenskhandel.se
Business Sweden	Τηλ. (+46-8) 588 660 00	www.business-sweden.se
Confederation of Swedish Enterprise	Τηλ. (+46-8) 553 430 00	www.svensktnaringsliv.se
Swedish Association of Agents	Τηλ. (+46-8) 411 00 22	www.agenturforetagen.se
National Board of Trade	Τηλ. (+46-8) 690 48 00	www.kommers.se

3. Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια

Stockholm Chamber of Commerce	Τηλ. (+46-8) 555 100 00	www.chamber.se
Chamber of Commerce of Southern Sweden	Τηλ. (+46-40) 690 24 00	www.handelskammaren.com
West Sweden Chamber of Commerce	Τηλ. (+46-31) 83 59 00	www.handelskammaren.net
Chamber of Commerce of East Sweden	Τηλ. (+46-11) 28 50 30	www.east.cci.se

4. Τράπεζες

Central Bank of Sweden	Τηλ. (+46-8) 787 00 00	www.riksbank.se
Nordea	Τηλ. (+46-771) 22 44 88	www.nordea.se
SEB	Τηλ. (+46-771) 365 365	www.seb.se
Handelsbanken	Τηλ. (+46-8) 701 10 00	www.handelsbanken.se
Swedbank	Τηλ. (+46-771) 22 11 22	www.swedbank.se
Swedish Bankers' Association	Τηλ. (+46-8) 453 44 00	www.swedishbankers.se

5. Διοργανωτές Εκθέσεων

Stockholm International Fairs	Τηλ. (+46-8) 749 41 00	www.stockholmsmassan.se
Swedish Exhibition & Congress Centre	Τηλ. (+46-31) 708 80 00	www.svenskamassan.se
Elmia	Τηλ. (+46-36) 15 20 00	www.elmia.se

6. Ξενοδοχεία

Grand Hotel Stockholm	Τηλ. (+46-8) 679 35 00	www.grandhotel.se
Radisson SAS Strand Hotel	Τηλ. (+46-8) 506 640 00	www.radissonblu.com
Scandic Continental Hotel Stockholm	Τηλ. (+46-8) 517 342 00	www.scandichotels.com
Sheraton Stockholm Hotel	Τηλ. (+46-8) 412 34 00	www.sheratonstockholm.com
Hilton Stockholm Slussen Hotel	Τηλ. (+46-8) 517 353 00	www.hilton.com

7. Διπλωματικές Αποστολές (μεγαλυτέρων χωρών)

Εμπορ.Γραφείο Πρεσβείας Γερμανίας	Τηλ. (+46-8) 670 15 22	www.stockholm.diplo.de
Εμπορ.Γραφείο Πρεσβείας Γαλλίας	Τηλ. (+46-8) 545 89 150	www.ambafrance-se.org
Εμπορ.Γραφείο Πρεσβείας Ην. Βασιλείου	Τηλ. (+46-8) 671 30 53	www.ukinsweden.fco.gov.uk
Εμπορ.Γραφείο Πρεσβείας ΗΠΑ	Τηλ. (+46-8) 783 53 46	http://stockholm.usembassy.gov
Italian Chamber of Commerce in Sweden	Τηλ. (+46-8) 611 25 40	www.italchamber.se
Εμπορ.Γραφείο Πρεσβείας Ισπανίας	Τηλ. (+46-8) 24 66 10	www.spaininformation.org

8. Σουηδικοί Οικονομικοί Φορείς-Ινστιτούτα

Υπουργείο Οικονομικών Σουηδίας	Τηλ. (+46-8) 405 10 00	www.regeringen.se
National Institute of Economic Research	Τηλ. (+46-8) 453 59 00	www.konj.se
Swedish Agency for Economic & Regional Growth	Τηλ. (+46-8) 681 91 00	www.tillvaxtverket.se
Swedish National Financial Management Authority	Τηλ. (+46-8) 690 43 00	www.esv.se
Swedish Financial Supervisory Authority	Τηλ. (+46-8) 787 80 00	www.fi.se

9. Άλλοι Σουηδικοί Φορείς (του οικονομικού τομέα)

Statistics Sweden	Τηλ. (+46-8) 506 940 00	www.scb.se
Swedish Agency for Innovation Systems	Τηλ. (+46-8) 473 30 00	www.vinnova.se